

POSTDA

O'zbekiston Respublikasi
IIV nashri

2010-yil

Sh	Ya	Du	Se	Ch	Pa	Ju	Sh	Ya	Du	Se	Ch	Pa	Ju	Sh	Ya	Du	Se	Ch	Pa	Ju	Sh	Ya	Du							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

May

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqqan boshlagan • E-mail:urmvd@inbox.uz • №20(3861)

ЮКСАК ЭҲТИРОМ РАМЗИ

Ўтганларнинг номларини ёд этиш, хотирасини ҳурмат билан эшлаш, уларнинг арвоҳларини шод қилиш муқаддас одат сифатида қон-қонимизга сингиб кетган.

Ислом КАРИМОВ.

Инсон азиз. Унинг эзгу ишлари эса ҳеч қачон унутилмайди. Юртга ёв босиб келганида кўксини қалқон қилиб, босқинчиларга қарши курашганларнинг номи абадий қолади. Тарих зарваракларидан ўрин олганларнинг табарруқ номи ва эзгу ишларини ёд этиб туриш ҳар бир кишининг бурчидир.

Пойтахтимиздаги табарруқ қадамжолардан бири бўлган Хотира майдони нафақат ўтганлар номини ёд этадиган, шу билан бирга, халқимизнинг кечмишини ҳам намойиш этадиган муқаддас қадамжодир. Шунинг учун ҳам бу ерга ташриф буюрадиганларнинг қадами узилмайди. Зиёратга келганлар бугунги дориламон кунларга этиб келишимиз йўлида жонини фидо қилганлар олдидagi инсонийлик бурчини адо этадилар.

Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан ўтганларни ёд этиб, уларга ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиш мақсадида республика Ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Баҳодир Матлюбов бошчилигида республика Ички ишлар вазирининг ўринбосарлари, бош бошқарма, бошқарма, мустақил бўлимлари ва олий таълим муассасаларининг бошлиқлари пойтахтимиздаги Хотира май-

донига ташриф буюришди. Улар Мотамсаро она хайкали пойига гулчамбар қўйиб, Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлганлар ҳамда хизмат бурчини бажариш чоғида ҳалок бўлган сафдошлар хотирасига ҳурмат баҳо келтирдилар. Маълумки, Иккинчи жаҳон уруши йилларида кўплаб юртдошларимиз қаторида ички ишлар ходимлари ҳам босқинчилар билан бўлган жангларда иштирок этиб, мардлик, жасорат намуналарини кўрсатишган. Бугунги тинч ва осуда ҳаётимизда уларнинг муносиб ҳиссаси бор. Шу боис ҳам ана шу фаровон ҳаётимиз учун жонларини фидо қилган қаҳрамонларимизни хотирлаб, айни кунларда сафимизни тўлдириб юрганларга катта ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш барчамизнинг бурчимиздир.

Парламент ҳаёти

Фойдали ТАКЛИФЛАР БИЛДИРИЛДИ

Асосий қонунимизнинг муқаддимасида Ўзбекистон халқи халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қондалари устунлигини тан олиши белгилаб қўйилган. Давлатимиз бунинг амалда намойиш этиб келмоқда. Жорий йилнинг 14 май куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси томонидан ташкил этилган давра суҳбатидан ана шу ҳақда сўз борди.

Мазкур қўмита аъзоси М. Усмонов ўз маърузасида давлатимиз кўплаб халқаро конвенциялар, битимлар ва шартномаларга қўшилганлигини, шунингдек, хорижий давлатлар билан юзлаб шартномалар ҳамда аҳдлашувлар имзолаганлигини қайд этар экан, бу жараён давом этишини айтди. У мамлакатимизда халқаро ҳуқуқ нормалари ижросининг мониторингини, бу борада парламентнинг аввалги таркиби томонидан амалга оширилган назорат-таҳлил фаолияти устида батафсил тўхтади. Жумладан, 2005-2009 йилларда Қонунчилик палатасининг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси 15 та муҳим халқаро конвенция ижросини назорат-таҳлил фаолияти асосида ўрганиб чиқиб, ижро ҳоқимияти ва давлат идораларига тегишли тавсия ҳамда таклифлар киритганлигини таъкидлади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутаты А. Юнусова эса ўз чиқишида бола ҳуқуқлари билан боғлиқ халқаро норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қондаларининг миллий қўнуқчилигимизга сингдирилиши жараёнини атрафлича таҳлил қилди. Маърузачи Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция талабларининг Қашқадарё, Навоий вилоятлари ҳамда республика ИИВ ЖИЭББ тарбия колониясида қандай бажарилиши ўрганилганлигини айтди.

Маълумки, инсоннинг ишлаш, ўз меҳнатиغا яраша ҳақ олиш ҳуқуқига эгаллиги ҳам халқаро ҳуқуқнинг муҳим қондаларидан ҳисобланади. Шу нуқтаи назардан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирилик бошқарма бошлигининг ўринбосари С. Ҳайитмуратовнинг чиқиши ҳам тадбир иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди. У аҳолини иш билан таъминлаш, қўшимча иш ўринлари яратиш бўйича жорий йилнинг биринчи чорақ якунлари, кейинги режалар хусусида гапирди. Маърузадан шу нарса маълум бўлдики, дастлабки уч ой ичида мамлакатимиз бўйича 215 миңдан ошиб киши иш билан таъминланган. Йил охиригача яна 950 миңдан зиёд иш ўринлари яратилиши кўтилмоқда. Жумладан, микрофирмалар, касаначилик ривожига катта аҳамият берилмоқда. Меҳнат бозорига мураккабликлар юзага келган туманларда аҳолини яхшилаш диққат марказида турибди. Бунинг самараси ўлароқ иш излаб хорижга чиқётганлар сонини тобора камаймоқда.

Музокара чоғида сўзга чиққанлар айрим миллий қонунларимизни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва халқаро норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқлаштириш мақсадида уларга баъзи ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш борасида ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдиришди. Халқаро ҳуқуқ нормаларининг миллий қўнуқчилигимизга сингдирилиши масаласи ҳуқуқшуносларимиз томонидан чўқур илмий тадқиқ қилиниши лозимлиги таъкидланди.

Давра суҳбатидан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, республика Бош прокуратураси олий ўқув курслари профессор-ўқитувчилари ва тинловчилари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишди.

Бобомурод ТОШЕВ.

15 май – Халқаро оила куни

КўНГИЛ КўНГИЛДАН СУВ ИЧАР

Уларни ҳеч қачон хафа ҳолда, тушун қайфиятда кўрмаганман. Қачон қарамай, юз-кўзларидан табассум аримайди.

– Сабаби, биз ҳаммиса эртанги кунга ишонч, умид билан қараймиз. Энг қийин вазиятларда ҳам яхши хижатларни кўришга ҳаракат қиламиз. Тўғри, ҳизматимиз ниҳоятда машаққатли. Чунки ёнгин хавфсизлиги соҳасини қийинчиликсиз тасаввур этиб бўлмайди, – дейди пойтахтимизнинг Мирзо Улугбек тумани ИИБ ЁХБ 7-ҳарбийлаштирилган ёнгин хавфсизлиги қисми бошлиғи, капитан Улугбек Маҳаматжонов.

Ёнгин учирувчилик касбига ҳурмат билан қараш Маҳаматжоновлар оиласида анъанага айланган. Улугбек шунинг учун ҳам ўрта мактабни битиргач, республика ИИБ Ёнгин хавфсизлиги олий техник мактабига кирди. Тахсилни тугатган, хизмат фаолиятини Мирзо Улугбек

тумани ИИБ ЁХБ инспектори вазифасида бошлади. Бу ерда ёш лейтенант Шаҳноза исмли хушмуомала котиба-референт қизини бир кўрдию шайдо бўлиб қолди. Шаҳноза гоҳида столи устида бир даста атиргул пайдо бўлганини кўриб хайрон қоларди. Ниҳоят, унинг қалбида ҳам ажиб ҳислар уйғонди. Қўлай фурсат топиб Улугбек дил изохори қилди.

Орадан бир неча ой ўтиб иккиси оила қуришди. Мана, олти йилдирки, улар бахтли ҳаёт кечираётган. Фарзандлари беш ёшли Рўзимухаммад ва уч ёшли Шаҳзодани яхши орзу-ниятлар билан тарбиялашмоқда. Хизматда ҳам, оилада ҳам бир-бирларига ҳамкор, ҳамфирқ, елкадош.

Улугбек отаси истеъфодаги подполковник Абдураззоқ Маҳаматжоновни ўзининг биринчи устози деб билади. Абдураззоқ ака ёнгин хавфсизлиги со-

ҳасида узоқ йиллар хизмат қилиб, кўплаб шогирдларни етиштирди. Фидойилиги учун бир неча марта Фахрий ёрлик ва пул мукофоти билан тақдирланган.

– Энг қийин вазиятларда ёнгин учирувчига тажрибаси, маҳорати қўл келади. Шундай бўлса ҳам ҳар куни турмуш ўртоғим хизматдан қайтувчи хавотир олиб ўтираман, – дейди Тошкент шаҳар ИИББ ЁХБ ходими, кичик сержант Шаҳноза Маҳаматжоновна.

– Аҳил, мустаҳкам оила – ишдаги муваффақият гарови, – дея суҳбатимизга қўшилди У. Маҳаматжонов. – Уйда тинч бўлган кишининг ишида унум, толганида барака бўлади. Аҳилчиликка, ўзаро меҳру муҳаббатга нима етсин.

Муслима РАҲИМОВА,
катта лейтенант.

Тошкент шаҳри.

Шу йил 1-4 май кунлари Тошкентда Осие тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 43-йиллик мажлиси бўлиб ўтди. Мазкур тадбир учун айнан Ўзбекистон пойтахти танлангани мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар юқори самарадорликка эришаётганининг яна бир исботидир. Нуфузли анжуман мазкур халқаро молия муассасасининг Марказий Осие ва Кавказ мамлакатларидаги биринчи форуми ҳисобланади.

Таъкидлаш жоизки, 1966 йилда ташкил этилган Осие тараққиёт банкига айни пайтда 67 та давлат, шу жумладан, Осие-Тинч океани минтақаси, Европанинг sanoати ривожланган қатор мамлакатлари, шунингдек, Канада ва АКШ аъзодир. Ўзбекистон ҳам 1995 йилда тенг ҳуқуқли аъзо бўлди. Диққатга сазовор томони, ҳозирги кунда мамлакатимиз билан ҳамкорлик

қилаётган чет эл молия институтлари орасида тақдим этилган кредитлар ҳажми бўйича Осие тараққиёт банки етакчи ўринда туради. Утган давр мобайнида ушбу банк томонидан республикада транспорт инфратузилмаси, энергетика, қишлоқ ҳўжалиги, таълим тизими, кичик бизнес ва бошқа иқтисодий-ижтимоий соҳаларни ривожлантиришга қаратилган кўплаб

НУФУЗЛИ АНЖУМАН САМАРАСИ

стратегик аҳамиятга молик лойиҳалар молиялаштирилди. Шулар эвазига умумий қиймати 1 миллиард АКШ долларидан ортиқ кредит ресурслари муваффақиятли ўзлаштирилди. Тошкентда ўтказилган анжуман бу борадаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга хизмат қилади.

Тадбир доирасида қиймати 140 миллион АКШ долларидан зиёд бўлган тўртта йирик сармоявий лойиҳа маъқулланди. Ажратилаётган маблағлар транспорт-коммуникация инфратузилмаси ва ичимлик суви таъминоти тизимини такомиллаштириш, коммунал

ҳўжаликни ривожлантириш, Толлимаржон ИЭСида буғ-газ қурилмаси барпо этишга йўналтирилади. Бундан ташқари, мамлакатимиз молия муассасалари орқали кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, соғлиқни сақлаш каби муҳим ижтимоий-иқтисодий соҳалар қамраб олинади.

Мамлакатимиз ишончли ҳамкор эканлиги аллақачон амалда ўз исботини топган. 2003 йили Ислом тараққиёт банкига аъзо бўлган Ўзбекистонда ўтган вақт мобайнида қарийб 20 та лойиҳа доирасида 280 миллион АКШ долларини миқдоридан сармоя муваффақиятли ўзлаш-

тирилгани, у таълим, тиббиёт, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга йўналтирилгани шундай дейишимизга асос бўла олади.

Осие тараққиёт банки саммити давомида молиявий алоқалар янада мустаҳкамланиб, 35 миллион АКШ долларлик келишувга эришилди. Пойтахт ҳокимлиги билан биргаликда амалга оширилаётган ушбу лойиҳа шаҳарнинг коммунал тизимини такомиллаштиришга хизмат қилади.

Мажлисида Осие-Тинч океани минтақаси мамлакатларининг жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозидан са-

марали чиқиши ва инқироздан кейинги ривожланиши билан боғлиқ долзарб масалалар кўриб чиқилди. Бунда Осие тараққиёт банкнинг яқин молиявий кўмакчи бўлиши таъкидланди.

Коллаверса, форумнинг барча иштирокчилари ва меҳмонлари мамлакатимиз иқтисодиёти жадал ривожланаётганини қайд қилиб, Ўзбекистон ишончли шерик эканлиги, давлатимиз тараққиёт ва ишончли ҳамкорликнинг ёрқин кўзгуси бўлганлигини алоҳида эътироф этишди.

Ўз мухбиримиз.

Халқаро алоқалар

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигига Корея Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Чон Дэ Ван бошчилигидаги делегация ташриф буюрди.

Маълумки, Ўзбекистон ва Корея Республикаси давлатлари ўртасида муносабатлар йилдан-йилга мустахкамланиб,

САМИМИЙ ВА ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

турли соҳаларда, жумладан, фан, маданият, таълим, санъат ва туризмда ўз аксини топмоқда. Иқтисодий шерикчилик, мамлакатга инвестиция олиб кириш ва бизнесда ўзаро манфаатлар муштараклиги бугунги кунда яққол намоён бўлмоқда.

– терроризм, диний экстремизм, одам савдоси ва наркотик моддаларнинг ноқонуний айланишига қарши курашда юксалмоқда.

Б. Матлюбов мамлакатимиз ички ишлар идораларининг таркибий тузилиши ҳамда фаолият йўналишлари, мамлакатимизда тинчлик ва оқолиштиликни сақлаш, фуқаролар хавфсизлигини

таъминлаш борасида ички ишлар идоралари ходимлари томонидан олиб борилаётган сайёҳаракатлар хусусида сўзлаб берди. Шунингдек, юртимизда фаолият юритаётган маҳалла институтларининг ўрни, уларнинг ички ишлар идоралари ходимлари билан оқолиштиликни таъминлашдаги ҳамкорлигини алоҳида таъкидлаб, бу борада «Маҳалла

посбони» жамоат тузилмасининг ёрдами қўл келаётганини мамнуният билан қайд этди. Шу билан бирга, мамлакатимиз ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан халқаро терроризм, диний экстремизм ва гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланишига қарши курашиш бўйича амалга оширилаётган ишлар тўғрисида тўхталди.

Ўз навбатида жаноб Чон Дэ Ван самимий қабул учун миннатдорлик билдирди ва муносабатлар бундан кейин ҳам юксак даражага кўтарилишига ишонч билдирди.

Ўзаро самимий ва дўстона руҳда ўтган учрашувда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Ф. АЗИЗОВ. Суратларда: учрашувдан лавҳалар. Абу КЕНЖАЕВ олган суратлар.

ТАЙИНЛАНДИЛАР

Сирдарё вилояти ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари – Жиноят қидирув ва терроризмга қарши курашиш бошқармаси бошлиғи, подполковник Эркин Ҳозилович Бўронов.

Эркин Ҳозилович Бўронов 1971 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Академиясини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1996 йилда Жиззах вилояти ИИБ ахборот маркази инспектори лавозимидан бошлаган. 1997–2003 йилларда Жиззах вилояти ИИБ ахборот маркази катта инспектори, Ташкилий-инспекторлик бўлими катта инспектори, ЖК ва ТҚҚБ катта инспектори, 2003–2010 йилларда вилоят ИИБ шахсий таркиб бўйича махсус инспекцияси катта тезкор вакили, ТИБ бошлиғи ўринбосари, ШТБМИ бошлиғи, Сирдарё вилояти ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари вазифасини бажарувчи лавозимларида хизмат қилган.

Навоий вилояти Учқудуқ тумани ички ишлар бўлими бошлиғи, майор Абдурахим Латипович Барнаев.

Абдурахим Латипович Барнаев 1970 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Академиясини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1995 йилда Навоий вилояти Хатирчи тумани ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлинимаси милиционери лавозимидан бошлаган. 1995–2010 йилларда Хатирчи тумани ИИБ ҳисобга олиш, қайд этиш ва статистика ишлари бўйича гуруҳи кичик инспектори, ЖТСХ воёга етмаганлар иши бўйича инспектори, ЖКБ тезкор вакили, ЖКБ ва УЖҚБ катта тезкор вакили, вилоят ИИБ ЖКБ ва ТҚҚБ катта тезкор вакили, Учқудуқ тумани ИИБ бошлиғи вазифасини бажарувчи лавозимларида хизмат қилган.

Тадбирлар

ХОТИРА – АБАДИЙ, ҚАДР – МУҚАДДАС

Хотира ва қадрлаш куни мамлакатимизда, жумладан, ички ишлар идораларида муносиб нишонланди. Куйида жойларда бўлиб ўтган тантаналар билан танишасиз.

ТОШКЕНТ вилояти Ички ишлар бошқармасида ҳам ушбу санага бағишланган тадбири вилоят ИИБ бошлиғи вазифасини бажарувчи, полковник А. Муллажонов очди. У йилгиланларни муборак кун билан қутлаб, мард ўғлонларнинг фидойилиги, жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши кураш йўлидаги мардонавор ҳаракатлари ҳақида гапириб, уларнинг номлари ҳеч қачон унутилмаслигини таъкидлади. ИИБ Фахрийлар кенгаши раиси, истеъфодаги генерал-майор Ф. Раҳимов ўтганлар руҳини ёд этиш, фахрийларга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш ҳам фарз, ҳам қарз эканлигини айтиб ўтди.

Хуршид РЎЗИЕВ.

ЧИЛОНЗОР тумани ИИБда кўп йиллар бор билими ва маҳоратини эл-юрт тинчлиги ҳамда оқолиштилик йўлида шарафли хизматга бағишлаб, эндиликда кексалик гаштини суриб келаётган фахрийлар тақлиф этилиб, уларга эҳтиром кўрсатилди.

Тадбирда сўз олган бошқарма бошлиғи ўринбосари, подполковник Дилмурод Воҳидов фахрийларнинг ёш ходимларга кўрсатаётган ибрат мактаби жисмонан ва маънан баркамол бўлишида муҳим аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади. Истеъфога чиққандан кейин ҳам ўзининг бой тажрибасини ёш ходимларга ўргатиб, уларни она-Ватанга муҳаббат, бурча садокат руҳида тарбиялашда муносиб ҳисса қўшиб келаётганлигини айтди. Шундан сўнг фахрийларга бошқарма раҳбариятининг совғалари топширилди.

А. ҚУРБОНМУРОВОВ. Суратда: тадбирдан лавҳа. Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

ФАРФОНА вилояти ИИБда ўтказилган тадбирда бошқарма бошлиғи, полковник Т. Саттаров республика Президентининг «Иккинчи жаҳон урушидаги Фалабанинг 65 йиллиги нишонланиши муносабати билан 1941–1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва ногиронларини муқофотлаш тўғрисида»-ги Фармони асосан вилоят ички ишлар идораларида хизмат қилиб, нафақага чиққан 20 нафар Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронларининг ҳар бирига 200 минг сўмдан бир йўла бериладиган пул муқофоти, «1941–1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушидаги Фалабанинг 65 йиллиги» юбилей медали, республика Ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б. Матлюбовнинг йўллаган табригини ҳамда қимматбах совғаларни тантанали равишда топширди.

О. БЎРИБОЕВ.

НАМАНГАН. Хотира ва қадрлаш кунига бағишланган тантанали маросимда вилоят ИИБ бошлиғи вазифасини бажарувчи, подполковник Б. Қурбонов меҳмонларни ва шахсий таркибни ушбу сана билан самимий табриқлади.

Урушдан қайтиб, ҳаётини ички ишлар хизмати билан боғлаган, бугун орамизда йўқ фахрийларнинг номи ҳурмат билан ёдга олинди. Олти нафар уруш қатнашчиси юбилей медали ва пул муқофотлари билан тақдирландилар.

Тадбир иштирокчилари бошқарма ҳовлисидаги хизмат бурчини бажариш вақтида ҳалок бўлган ички ишлар идоралари ходимлари номлари қайд этилган ёдгорлик пойига гулчамбарлар қўйилди.

Фурқат МАМАЖОНОВ, майор.

ҚАРШИ. Қашқадарё вилоятида Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан ўтказилган тадбирда Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, меҳнат фахрийлари, вилоят фаоллари ҳамда барча қорхона ва ташкилотлар вакиллари ҳозир бўлишди. Тадбирни вилоят ҳокими Н. Зайниев кириш сўзи билан очди.

Йилгиланлар тинчлик ва оқолиштилик учун жонини фидо қилганлар хотирасига бир дақиқа сукут сақландилар. Шундан сўнг Мотамсаро она ҳайкали пойига гуллар қўйилди. Тадбирда Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва меҳнат фахрийларига иззат-иқром кўрсатилди. Барча уруш қатнашчилари қатори умрини эл оқолиштиликга бахшида этган ички ишлар идоралари фахрийлари ҳам бундай ҳурмат-эътибордан баҳраманд бўлишди.

Содиқ РАҲИМОВ.

НАВОИЙ. Байрам муносабати билан Иккинчи жаҳон урушидан қайтган, умрини элу юрт тинчлиги, оқолиштиликни таъминлашга ҳисса қўшган, ҳозирда қариланг гаштини сураётган беш нафар фахрийларнинг уйларига борилиб «1941–1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушидаги Фалабанинг 65 йиллиги» юбилей медали, муқофот пули, Ички ишлар вазирлигининг Фахрий ёрлиғи, эсдалик совғаси ҳамда уларнинг ҳар бирига саломатликларини тиклашлари учун дори-дармонлар ва озиқ-овқат маҳсулотлари топширилди.

– Бизга кўрсатилаётган эътибордан ниҳоятда хурсандимиз. Бунинг учун Юртовбонимиз ва вилоят ИИБ раҳбариятига катта раҳмат, – деди Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, ички ишлар идоралари фахрийси Раҳмон бобо Тошев.

Абдуқошим ЗИЁДИНОВ, лейтенант.

Республика ИИБ Ёнгин хавфсизлиги олий техник мактабида қутлуг кун муносабати билан ўтказилган тадбирда фахрий меҳмон сифатида Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова, шунингдек, мактабнинг профессор-ўқитувчилари, курсантлари ва фахрийлари қатнашдилар.

Коммуна Исмоилова уруш давридаги хотиралари, жангҳоларда ўзбек халқи қўрсатган жасоратлари ҳақида сўзлаб берди.

Афғонистонда байналмилал бурчини бажарган полковник Қ. Нурбердиев, майор Б. Абдиев, майор Қ. Нарбаевлар ҳам қимматли совғалар билан тақдирландилар.

Ўқтам ХОЛИҚОВ, капитан.

Иккинчи жаҳон урушида эркаклар билан елка-елка туриб, жанг қилган ва Галаба муносиб ҳисса қўшган аёллар анчагина. Ана шулардан бири Л. Генералова Иккинчи жаҳон урушида қатнашиб, жангҳолардан соғ-омон қайтди. Кейинчалик кўп йиллар ички ишлар идораларида хизмат қилди. Айти пайта истеъфодаги капитан Л. Генералова кексалик гаштини сурапти.

ЮКСАК ЭЪТИРОМ НАМУНАСИ

Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан Хамза тумани ИИБ раҳбарияти, фахрийлар кенгаши аъзолари Любовь Генералованикига таширф буюришди. Уларга маҳалла фаоллари ҳам ҳамроҳ бўлишди. Фахрий онахонга «1941–1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушидаги Галабанинг 65 йиллиги» юбилей медали ва икки юз минг сўм миқдордаги пул муқофоти ҳамда эсдалик совғалари топширилди. Шунингдек, унга республика Ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б. Матлюбовнинг табриғи етказилди. Онахон ўз навбатида бундай юксак эҳтиром, ғамхўрлик учун Юртовбонимизга, ИИБ раҳбариятига миннатдорлик билдирди.

Рашид МАТКАРИМОВ, подполковник.

Анжуман

Қарор ва ижро

ЭКИН ЗАВОЛИ, ДОННИНГ УВОЛИ

Ички ишлар ходимларининг жамиятимизда тутган ўрнини ҳеч нараси билан қўслаб бўлмайди. Улар зиммасига катта масъулият юклатилган. Пойтахт вилоятининг Чиноз тумани ички ишлар бўлими ходимлари белгиланган вазифаларни чуқур ҳис қилган ҳолда бажаришмоқда.

Соҳавий хизматлар ходимларининг навбатдаги умумий йилгилиши узок давом этди. Унинг кун тартибига қўйилган долзарб масалалардан бири республика Вазирлар Маҳкамасининг қишлоқ ҳўжалиги экинлари пайхон қилинишига қарши курашни қулайтиришга доир Қарори ижросининг таҳлилига йўналтирилган.

Аслида ушбу дастуруламалдан сўнг ўтган йилнинг кузда «Пайхон» тадбири ишлаб чиқилиб, унга қўра туман ҳудудидagi барча қишлоқ фуқаролар йиғинлари ва фермер ҳўжалиқларида тегишли чора-тадбирлар қўрилган. Жумладан, 220 та кузатув масканлари ташкиллаштирилиб, 260 нафар дала қорувчилари тайинланди, аҳоли истикомат қилаётган қишлоқларга яқин экин майдонларининг 15 километрдан ортиги четанлар, алоҳида панжаралар билан ўралди. Шунингдек, фаолият юритаётган 14 нафар профилактика инспекторининг бу борадаги масъулияти янада оширилди.

Эътиборлиси, пайхонга қарши курашишда шу йилдан бошлаб туман ИИБ ва тегишли ташкилотлар ҳамкорлигида янги ташаббус қўлланилапти. Яъни, мавжуд мактаблар, коллежларнинг ўқувчилари ва ўқитувчилари ўртасида галла пайхонгарчилигининг хуруқ оқибатлари мавзусида қўшимча

Семинар

МАҚСАД – САМАРАДОРЛИКНИ ОШИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг олий ўқув курслари томонидан «Одам савдосига қарши курашишда давлат органларининг вазифалари» мавзусига бағишланган илмий-амалий семинар бўлиб ўтди. Тадбирни олий ўқув курслари бошлиғи, юридик фанлар доктори Т. Умаров кириш сўзи билан очди. Унда республика ИИБ Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси бошлиғи ўринбосари, полковник А. Саттаров, Бош прокуратура бўлим бошлиғи Н. Содиқов, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ўринбосари А. Комиллов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги воёга етмаганлар ишлари бўйича комиссия масъул котиби вазифасини бажарувчи Т. Нарбаева ва «Маҳалла» жамағатисини бошқарувчи раиси А. Аҳмедовларнинг маърузалари тинланди.

Сўзга чиққанлар одам савдосига қарши курашишда давлат ва нодавлат ташкилотларининг долзарб вазифаларидан эканлигини, ушбу жиноят турига имкон яратаётган омиллар ва шарт-шароитларни аниқлаш, бартараф этиш муҳимлигини таъкидлашди. Муаммонинг ута долзарблиги инобатта олиниб, бу борадаги

фаолият самарадорлигини ошириш мақсадида маҳкамаларо ва халқаро тажриба алмашинувини чуқурлаштириш тақлиф этилди. Шунингдек, одам савдосига қарши курашишда, бу борада тарғибот-ташвиот ишлари олиб боришда фуқаролик жамияти институтларининг имкониятларидан янада кенгрок фойдаланиш тавсия этилди.

Ўз мухбиримиз.

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА БАРКАМОЛ АВЛОД

Тошкент вилояти ИИБ ҲООб ташаббуси билан Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси профессор-ўқитувчилари, тингловчилари ҳамда вилоятдаги шаҳар-туман ИИБ ҲООб бошлиқлари иштирокида «Баркамол авлод йили» Давлат дастурида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан ички ишлар идоралари ходимлари томонидан амалга оширилаётган ишлар, ёшларнинг терроризм, диний экстремизми, «оммавий маданият» ниқоби остидаги гоғлар таъсири-

дан, гиёҳвандлик ва одам савдосидан ҳимоя қилиш сайёҳаракатлари мавзусида давра суҳбати ташкил этилди. Учрашувда бу борада олиб борилаётган тарғибот ва тушунтириш ишлари ҳам муҳокама қилинди.

Давра суҳбатида ўсмир ва ёшлар орасида жиноятчилик, ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олдини олиш борасида амалга оширилаётган иш услублари юзасидан ўзаро фикр алмашилиб, бу йўналишда тақомиллаштирилиши лозим бўлган жиҳатларга эътибор қаратилди. Навдосидан ҳимоя қилиш сайёҳаракатлари мавзусида давра суҳбати ташкил этилиб, самарали эканлиги таъкидланди.

Кун тартибидаги масалалар юзасидан вилоят ИИБ ҲООб бошлиғи, подполковник М. Исмоилов, ИИБ Академияси катта ўқитувчиси, майор Б. Алимов ва Зангиота тумани ИИБ ҲООб бошлиғи, капитан Р. Ҳасановларнинг маърузалари йилгиланларда катта таассурот қолдирди.

Р. ХУРШИДОВ.

Саломатлик йўлида

Мамлакатимизда аҳоли саломатлигини мустахкамлаш йўлида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Юртовбонимиз Ислам Каримов ташаббуси асосида тиббий хизмат кўрсатиш тизимини бошланган ва босқичма-босқич амалга оширилиб келинаётган ислохотлар бунинг ёрқин исботидир. Чўночи, соғлом авлодни воёга етказиш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича қилинаётган ишлар ҳам таҳсинга лойиқдир.

ЭМЛАШ – ПРОФИЛАКТИКА ДЕМАҚАН

Жорий йилнинг 17-23 май ва 7-13 июнь кунлари юртимизда республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги, ЮНИСЕФ ҳамда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан қатнашқандан 5 ёшга-ка бўлган болаларни полиомиелитга қарши Миллий иммунизация қилиш тадбири ўтказилди.

Кейинги ойлари Марказий Осиё мамлакатларида полиомиелитга қарши ҳолатлари кўп учрамоқда. Мамлакатимизга ҳам мазкур касалликнинг кириб келиш хавфи йўқ, деб бўлмайди. Шунинг учун бу хавфнинг олдини олиш мақсадида икки босқичда ўтказилаётган эмлаш ишлари болаларни оғир хасталиқдан ҳимоя қилишнинг энг самарали усулидир. Маълумки, полиомиелит ўткир юқумли касалликдир. Болалар фақат унга қарши орал полиомиелит вакцинаси (ОПВ) билан эмлаш, иммунизациядан ўтказиш йўли орқали муҳофазаланади.

Абдусами ҚОДИРОВ. Тошкент вилояти.

2010 йил – Баркамол авлод йили

ЁШЛАРГА НАМУНА БЎЛИБ

Республика ИИБ Қоровул Қўшинларига қарашли полковник Халим-Зода етакчилик қилаётган ҳарбий қисм жамоаси бугунги кунда профессионал, фидойи ҳарбий хизматчилари билан ҳар қанча фахрланса арзийди. Машқларда тобланиб, билимларини ошириб бораётган шахсий таркиб билан жанговар хизматини олиб боришнинг гашти бўлакча. Чунки ўз касбини сева олган ва мақсадлари бир бўлган хизматдошлар билан исталган довонни забт этиш мумкин. Бунга эришилди ҳам. Жамоа Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида ўтказилаётган танловларда совринли ўринларни қўлга киритиб келмоқда. Албатта, бунда ёш офицерларнинг ҳам алоҳида ўрни бор.

И. Козимзода. – Тарих, математика, жисмоний тайёргарлик, инглиз тилидан имтиҳон топширганман. Аслида шу касбни танлашимда қўшниқ Самин ака деган ажойиб инсон сабабчи бўлганлар. 1-2 синфларда ўқиб юганимда кўча-қўйда у кишининг ўзига ярашиб турган ҳарбий кийимига ҳавас билан қарар эдим. Лицейни тугатгач, 2005 йилда ИИБ Тошкент олий ҳарбий техника билим юртига, қўмондонлик йўналиши бўйича ўқишга кирди. Ўқув даргоҳида махсус тактик тайёргарлик, муҳандислик машғулотларидан олган

пўхта билимлари ҳозирги кунда унга асқотмоқда. –
Лейтенант Исмоил Козимзода ҳар хижатдан чиниққан офицерларимиздан бири, – дейди, қисм командири ўринбосари, подполковник Бахтиёр Мирзаев. – У жанговар хизматда ва жамоат ишларида ҳамкасбларига доимо ўрнак бўлиб, касбга садоқати, топшириқларни пўхта ва аниқ бажариши билан ажралиб туради.

Бахриддин ЛУТФУЛЛАЕВ, катта сержант. Муаллиф олган сурат.

Кечки пайт Амударё тумани «Ок олтин» овул фуқаролар йиғини худудидан ўтган катта йўлда келаётган «ИЖ – Планета» русумли мотоцикл Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ЙХХБ йўл-патруль хизмати отряди, 2-сафарбарлик гуруҳи ИПХ катта инспектори, сержант Рустам Сапаров ва инспектор, кичик сержант Утемурат Қўчқаровларни ҳушёр торттирди. Чунки мотоциклнинг нотекис ҳаракатланаётгани ҳайдовчининг мастлигидан далолат берарди. Тезда унга тўхташ ишораси қилинди, бироқ ҳайдовчи қочиб пайга тушди. Унинг қалтис ҳаракати натижасида филдираклардан бири ишдан чиқиб, мотоцикл сал нарироқда тўхтаб қолди. Инспекторларнинг ички туйғуси алдамаган экан. Ҳайдовчи ҳақиқатан ҳам маст эди. Айби борнинг тиззаси қалтирайди деганларидек, қочибга уришининг боиси ҳам аниқланди. Мотоцикл кажавасида «Тоз» русумли ўқ отар қурол ва беш дона ўқини ноқонуний олиб юрган 35 ёшли У. Айбек қўлга олинди.

Юқорида исм-шарифлари зикр этилган ИПХ инспекторлари «Фузор – Бухоро – Нукус – Бейно» А – 380 йўлда «ИЖ – Планета» русумли яна бир мотоциклни тўхтатишди. Ҳайдовчи ҳамда йўловчи – Онгар ва Ермакбайлар аввалига турли мақомга йўрғалиб қўришди. Уларнинг ҳар бир имо-ишорасини назардан қочирмаган ҳушёр ходимлар ака-укаларнинг ови бароридан келишига тўсқинлик қилишди. Сабаби, улар фойдаланмоқчи бўлган «700

ОТА САБОҒИНИ ОЛГАН ЎФИЛЛАР

– АТМ» русумли 16 калибрли қўшғоғиз милликнинг ҳеч қандай ҳужжати йўқ эди. Ҳар икки ҳолат бўйича тегишли жазо тайинланди.

Икки ҳамкасбининг шу соҳага меҳр қўйишида оталарининг хизмати каттадир. Рустамнинг отаси Исқандар ака Сапаров йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматида тобланиб, саккиз йил давомида Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ЙХХБга раҳбарлик қилган. Афсуски, йўл-транс-

порт ҳодисаси натижасида турмуш ўртоғи Зуҳра опа билан ҳаётдан бевақт кўз юмишди. Рустам учун бу кўтилмаган зарба эди. Бироқ мустакил ҳаёт оstonасида турган ўсмир ўзини қўлга олди. Нафақат ўзи, балки укаси ва синглисининг келажаги учун ҳам курашиш зарурлигини тушуниб етди. Ота касбини давом эттиришга астойдил ҳаракат қилди ва Нукус автотомобил йўллар техникумини муваффақиятли тамомлади. У ички иш-

лар ҳодими бўлиш учун талаб қилинган тест синовлари ва жисмоний тайёргарлик имтиҳонларини топшириб, ниятига етди. Етти йилдири, сержант Рустам Сапаров касбига фидойилик билан ёндашиб, хизматда ҳамisha ҳушёрлик кўрсатмоқда.

Укаси Руслан Сапаров ҳам акаси изидан борди. Бугунги кунда у Нукус шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлимида хизмат қилмоқда, сафдор. Синглиси Равшаной бахтли оила соҳибаларидан бири. Укаси ва синглисига ғамхўрлик қилиб, улар ҳаётда ўз ўрнини топишида суяниқ бўлган, намунали хизмати билан жамоа ва эл ишончини қозонаётган Рустам кабиларга ҳавас қилғулик.

Кичик сержант Утемурат Қўчқаровнинг отаси Мақсудбай оға ҳам йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматида узоқ йиллар фаолият юритиб, катта лейтенант унвонига истеъфога чиққан. У фарзандлари, кичик сержант Утемурат Қўчқаров ва Амударё тумани ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими ҳодими, сафдор Бобомурат Қўчқаровлар ўз касбини эъзозлаётганидан беҳад хурсанд. Дарҳақиқат, фарзандлар оталарига муносиб бўлиб, эл қорига яраётгани, уларга қараб одамлар ота-онасига жўбоби баҳо бериши улғу бахтдир.

Дурдубой ХУДОЙШУКУРОВ.

Қорақалпоғистон Республикаси.

Суратда: ИПХ катта инспектори, сержант Рустам Сапаров хизмат пайтида. Муаллиф олган сурат.

Кўпкураш

Самарқандда уч кун мобайнида ички ишлар идоралари кинология хизматлари ходимларнинг кўпкураш мусобақаси бўлиб ўтди. Беллашувларда Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ, Тошкент шаҳар ИИББ, вилоятлар ва Транспорт ИИБ, Қоровул қўшинлари бош бошқармаси вакиллари – жами 16 та жамоа куч синашишди.

Мусобақа ўтказиладиган жой сифатида Самарқанд танлангани бежиз эмас. Бу ерда сўнгги йилларда кинология хизматини янада ривожлантириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди. Вилоят ИИБ кинология хизмати питомниги шаҳардан унча узоқ бўлмаган Чўпонота худудидаги хушманзара жойда жойлашган.

– Кинология хизмати ички ишлар идоралари фаолиятида муҳим роль ўйнайди. Ушбу соҳа вакиллари тўрт оёқли ёрдамчилар кўмагида жиноятларни «иссиқ изида» очишга катта ҳисса қўшиб келмоқда, – дейди республика ИИБ ППХ ва ЖТСББ бошлиғи ўринбосари, подполковник Ф. Парманов. – Мазкур соҳавий хизматни янада ривожлантириш мақсадида 2002 йилдан республика ИИБнинг буйруғига мувофиқ кўрик-танловлар ва кўпкураш мусобақалари ўтказилаяпти. Бундай тадбирлар кинология хизмати ходимлари фаолиятига ижобий таъсир кўрсатиб, уларнинг касб маҳорати ошишига омил бўлмоқда. Агар 2000 йилда кинологлар хизмат итлари ёрдамида 600 та жиноят очишган бўлса, жорий йилнинг ўтган тўрт ойида ушбу курсаткич 2000 тани ташкил этди. Рақамлардан кўриб турибдики, ўтган даврда соҳа ходимларининг касб маҳорати бир неча ҳиссага ортган.

Бу йилги мусобақаларда ҳар бир жамоадан тўрттадан вакил ўзларига бириктирилган хизмат итлари билан катнашди. Беллашувлар тоғ шароитида ўтгани ҳам кинологлар ва уларнинг тўрт оёқли кўмакчилари учун қўшимча синов бўлди. Дастурнинг ҳар бир тури бўйича бахслар мурасасиз кечди. Умумий дрессировка курси бўйича Наманган вилояти ИИБ вакили сержант И. Турғунов биринчи, Самарқанд вилояти ИИБ вакиллари сафдор С. Александров иккинчи, кичик сержант Ж. Салимов учинчи ўринни эгаллашди.

Тўсиқларни ошиб ўтишда хоразмлик сержант М. Исломовга тенг келадигани топилмади. Наманганлик сафдор Б. Каримовга иккинчи, Тош-

МЕЗБОНЛАР ҒОЛИБ

кент шаҳар ИИББ вакили сержант С. Мамадалиевага эса учинчи ўрин насиб этди. Хизмат биатлонда ИИБ Қоровул қўшинлари жамоасининг қўли банд келди. Ҳарбийлар жамоа-

си аъзоси кичик сержант И. Рафиков шохсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди. Иккинчи ва учинчи ўринларни эса наманганлик сержант И. Турғунов ҳамда хоразмлик сержант М. Исломов эгаллашди.

Жиноятчининг изини топишда Самарқанд вилояти ИИБ жамоаси вакили сафдор С. Александров ғолиб чиқди. Кейинги совринли ўринлар Сурхондарё вилояти ИИБ жамоаси аъзоси сафдор Л. Самадов ва Тошкент шаҳар ИИББ вакили сафдор А. Гончаровга насиб этди. Гиёҳвандлик воситаларини аниқлашда яна наманганлик сержант И. Турғуновнинг омади чопди. Иккинчи ўринни Қоровул қўшинлари ҳарбий хизматчиси катта сержант Н. Очилов, учинчи ўринни эса Фарғона вилояти ИИБ вакили сержант М. Каримов эгаллашди.

Портловчи моддаларни аниқлаш бўйича энг яхши натижани Қашқа-

дарё вилояти ИИБ жамоаси аъзоси кичик сержант Х. Раҳмонов кўрсатди. Иккинчи ўринни ҳақли равишда жиҳазлик кичик сержант Б. Мирзаев эгаллади. Учинчи ўрин республика ИИБ ҚҚББ вакили кичик сержант И. Рафиковга насиб этди.

«Антитеррор» номинацияси бўйича ўринлар куйидагича тақсимланди: биринчи ўрин – Самарқанд вилояти ИИБ вакили кичик сержант А. Ҳамроқуллов, иккинчи ўрин – ИИБ ҚҚББ жамоаси аъзоси оддий аскар Д. Хўжаниёзов, учинчи ўрин – Андижон вилояти ИИБ вакили кичик сержант Ж. Саттёв.

Шахсий биринчиликда ғолибликни наманганлик сержант И. Турғунов қўлга киритди. Иккинчи ўринни ИИБ ҚҚББ вакиллари оддий аскар Д. Хўжаниёзов ва кичик сержант И. Рафиков, учинчи ўринни эса Қашқадарё вилояти ИИБ вакили кичик сержант Х. Раҳмонов ҳамда навоийлик кичик сержант О. Жумаев ўзаро баҳам қўришди.

Умумжамоа ҳисобида Самарқанд вилояти ИИБ кинологлари ғолиб деб топилди. Уларга «Дамас» автомобили соғва қилинди. Республика ИИБ Қоровул қўшинлари бош бошқармаси ва Хоразм вилояти ИИБ вакиллари иккинчи ўринни эгаллашди. Учинчи ўрин Қашқадарё ва Наманган вилоятлари ИИБ вакилларига насиб этди.

– Бу тадбирга пўхта тайёргарлик кўрдик. Мусобақалар кўнглидагидек ўтиши учун бор имкониятларимизни ишга солдик. Кинологлар ва уларнинг тўрт оёқли ёрдамчиларига зарур шарт-шароитлар яратиб берилди. Бундай илдий синовдан ўтганимиздан хурсандимиз, – дейди Самарқанд вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСББ бошлиғи, майор У. Норқуллов.

Ғолиб ва совриндорларни тақдирлаш маросимида Самарқанд вилояти ИИБ бошлиғи, генерал-майор Ф. Кодиров, республика ИИБ ППХ ва ЖТСББ бошлиғи ўринбосари, подполковник Ф. Парманов ва бошқалар иштирок эттишди.

Дилбар САЛОҲИТДИНОВА, ўз мухбиримиз.

Суратларда: кўпкураш мусобақасидан лавҳалар.

Шавкат ҚАҲҲОРОВ олган суратлар.

Самарқанд вилояти.

Долзарб мавзу

ОДАМ САВДОСИ – ТРАНСМИЛЛИЙ ЖИНОЯТ

Глобал хавф-хатарлар ҳақида сўз борганида динлараро, миллатлараро низолар ва тўқнашувларни, кибертерроризм, ноқонуний қурол-яроғ ва наркотиклар савдоси, одам савдоси каби таҳдидларни тилга олмаслик мумкин эмас. Айниқса, одам савдоси муаммоси жаҳон миқёсидаги энг оғриқли нуқталардан бирига айлиниб қолгани ҳеч кимга сир эмас. Чунки қўлликнинг замонавий кўриниши кейинги йилларда тобора авж олмақда.

БМТнинг маълумотларига кўра, дунёда ҳар йили 2 миллион 700 минг киши одам савдоси қурбонига айланмоқда, 600 мингдан 800 минггача аёллар ва болалар алдов йўллари билан чет элларга олиб келилиб, сотиб юборилмоқда. Шу қабил жиноят тўғрисида дунё бўйича 7 миллиард АҚШ доллари миқдоридан пул ноқонуний айланади. Одам савдоси даромад келтириш бўйича нарқобизнес ва қурол-яроғ савдосидан кейин учинчи ўринни эгаллаши ҳам бу турдаги жиноятчиликнинг қай даражада чуқур илдиз отганлигидан далолатдир.

БМТ бош Ассамблеяси томонидан 2003 йилнинг ноябрь ойида «Халқаро уюшган жиноятчиликка қарши курашиш конвенцияси»ни тўлдирувчи «Одам, айниқса аёллар ва болалар савдосининг олдини олиш ва унга барҳам бериш ҳамда унинг учун жазо тайинлаш тўғрисида Протокол» номили махсус резолюция қабул қилинган эди. Яқинда БМТ қўшида 19 мамлакатнинг одам савдосига қарши кураш йўлида бирлашган норасмий «Дўстлар гуруҳи»нинг ташкил қилиниши эса одам савдосига қарши кураш борасида ташланган яна бир дадил қадам бўлди. Ўз таркибида жаҳоннинг 181 та мамлакатини бирлаштириб турган Интернет тизимида ҳам одам савдосининг олдини олиш бўлими фаолият кўрсатмоқда.

Таассуфки, дунё жамияти олдидаги глобал муаммолардан бири ҳисобланган бу жиноят тури Ўзбекистонни ҳам четлаб ўтмади. Мамлакатимизда 2008 йил 17 апрелда «Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, шунингдек, мазкур Қонуннинг ижросини таъминлаш бўйича 2008 йил 8 июлида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш бўйича чоралар тўғрисида»ги Қарори қабул қилинди. Бундан ташқари, мазкур турдаги жиноятлар учун жазо чораларини кескин қучайтириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексига тегишли қўшимча ва ўзгартиришлар киритилди.

Халқаро ҳуқуқ нормаларининг миллий қонунчилигимизга имплементация (тағбиқ) қилиниши, яъни Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 135-моддасига киритилган қатор ўзгариш ва қўшимчалар бу турдаги жиноятлар содир этилганидан сўнг терговолди суриштируви ва тергов жараёнида гумон қилинувчиларнинг тўлиқ фош этилиши, қилмишига тўғри баҳо берилиши, дастлабки тергов жараёнида уларнинг ҳаракатларини тўғри квалификация қилинишини таъминлади.

Одам савдоси жиноятига қарши самарали курашиш мақсадида мутасадди идоралар томонидан мамлакатимиз миқёсида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб боришмоқда. Маҳаллалар, тиллий муассасаларида ўтказилаётган амалий семинарлар, очик мулоқотлар ўз натижасини беришти, албатта. Ушбу саъй-ҳаракатлар самараси ўлароқ мазкур жиноятдан жабр чеккан кўплаб ўртдошларимизнинг ҳуқуқлари тикланди ва тикланмоқда.

Хулоса ўрнида шунини айтиш керакки, одам савдосига қарши курашиш бўйича мамлакатимизда мустақам ҳуқуқий асос яратилган. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ушбу жиноят турига қарши мурасасиз курашишмоқда. Аммо асосий масала шундаки, инсон аввало ўзининг ҳуқуқларини тўлиқ англаб етмас экан, ҳар қандай қўламдаги чора-тадбирлар қўтилган натижани бермайди. Шу нуқтаи назардан ҳар бир фуқароннинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш ушбу иллатга қарши курашишда барча бирдай масъул бўлмоғи лозим.

Нафақат ҳуқуқшунослар, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари, балки ҳар бир шахс онгиде бу иллатга қарши фикр уйғонса, одам савдосига қарши курашиш, бундай жиноятларнинг олдини олиш янада самарали кечади.

Улугбек ҲАСАНОВ, Самарқанд давлат университети ҳуқуқшунослик факультети талабаси.

ИИБ Матбуот маркази хабарлари

СОТИШГА СУРҲОНДАР

Сурхондарё вилоятининг Денов туманида ўтказилган тезкор тадбир чоғида навабдаги гиёҳвандлик моддаси тарқалишининг олди олинди. «Хазарбоғ» кишлоқ фуқаролар йиғини Жаматак маҳалласида яшовчи Х. Нурали ва Х. Алишер 154 граммдан зиёд героинини 3 миллион сўмга сотаётган пайтда ушландилар. Оғуфурлар қилмишига яраша жавоб беради.

ИШ БЕРГАН ЗИЙРАКЛИК

Тошкент шаҳрининг Шайхонтоҳур туманида номаълум шахс А. Шўхратнинг уйига девор ошиб кирди. У ҳондондан 35 минг АҚШ доллари, 14

турдаги тақинчоқлар ва «Сони» русумли видеокамерани ўғирлаб, ғойиб бўлди.

Иккуварларнинг зийраклиги иш берди. Тошкент туманида яшовчи Э. Бахтиёр ушбу жиноятни содир этганлигида гумонланиб ушланди.

ЙЎЛИ ТЎСИЛГАН ТАЛОНЧИ

Пойтахтимизнинг Юнусобод туманида Д. Дилмурод ва А. Аббос Б. Дилнозанинг бундан қимматбахо занжирни юлиб олиб, бамайлихотир кетишганда қўтилмаган ҳолатдан каловланиб қолди. Уларнинг йўлини шу ерда хизмат олиб бораётган ИИБ ходимлари тўсишган эди. Тақинчоқ ишқивозлари қонуний жазо олишади.

«ДОВКОРАК» ҚИЗ ҚИЛМИШИ

Наманган шаҳрида номаълум аёл Минчингор даҳасида яшовчи Д. Эркиннинг қўлидан «Нокия» русумли уяли телефони тортиб олиб кетди. Халигача аёл кишининг сурбетлигига дуч келмаган телефон эгаси бу ҳақда ички ишлар идорасига мурожаат қилди.

Қўрилган чоралар натижасида ушбу жиноятни 22 ёшли И. Дилфуза содир этгани аниқланди, қўлга олинди. Мазкур ҳолат юзасидан дастлабки терговолди ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Норали ОЧИЛОВ, ИИБ Матбуот маркази бош инспектори, лейтенант.

Профилактика хизмати

ЭЛ МЕҲРИНИ ҚОЗОНИБ

Хатирчи туманидаги 97-милиция таянч пункти «Икром Карвон» ва «Истиклол» маҳалла фуқаролар йиғинларига хизмат қилади. Замон талабларига жавоб бера оладиган шинам ва қулай бу масканда профилактика инспекторининг маҳалла фаоллари билан биргаликда ишлашига шарт-шароитлар яратилган. Компьютер ва зарур алоқа воситалари билан жиҳозланган хизмат хонасида профилактика инспектори, капитан Шамсиддин Усаровни маҳалла посбони Хуршид Аслонов билан бирга учратдик.

роғимиз унумдор. Афсуски, айрим фуқаролар мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланишмайди.

Сўхбат чоғида фуқаролар йиғини раиси профилактика инспекторининг маҳалла билан яқин ҳамкорлик қилаётганини алоҳида таъкидлади. Дарҳақиқат, бу ерда тўй, маърака бўладими, ҳашар ё бошқа тадбирми, Шамсиддин Усаров маҳалла оқсоқо-

ўғитлари асқотаяпти. Масалан, яқинда қайнона-келин ўртасидаги можаро оқибатида дарз кетган ёш оила сақлаб қолинди. Маҳалла оқсоқоли билан бирга уч-тўрт нафар обрў-эътиборли онахонлар қайнона ва келин билан алоҳида сўхбатлашиб, келишмовчилик сабабларини ўрганиб, ҳар икки томонга танбех беришди. Натижада қаттиққўл қайнона ҳам, она уйида бироз эрка ўсган келин ҳам ўз хатоларини англаб, мурсога келишди.

Шамсиддин сўхбат орасида касбига бўлган ҳурмат, орзу-интилишлари, қолаверса, эришган озми-кўп ютуқларида отаси Ҳомид ака Усаровнинг ўрни бекиёс эканлигини фахр билан тилга олди. Дарҳақиқат, тумандаги 10-ўрта мактабда кўп йиллардан буён фаолият кўрсатиб, ёш авлод тарбиясига салмоқли ҳисса қўшиб келаётган Ҳомид акани кўпчилик устоз сифатида яхши билади. Шу ўринда бу камтарин, захматкаш инсоннинг оилада фарзандларга бениҳоя талабчан ва қаттиққўл эканлигини эътироф этиш зарур. Оилада ҳам, ишда ҳам ҳамфирқ, ҳаммаслақ бўлган умр йўлдоши Рисолат Абдуллаева билан бирга ўғил-қизлари меҳнаткаш, ўқимлишли ва бирор касб эгаси бўлиши учун бор куч-гайратларини ишга солишяпти.

– Дадам ўқитувчи бўлсалар-да, ички ишлар соҳасига ҳурматлари баланд, – дейди Шамсиддин салимия билан. – Халқ тинчлиги ва осойишталиги йўлида хизмат қилишни шарафли иш деб биладилар. Бундан жуда фахрланаман. Ҳа, капитан Ш. Усаров ифтихор туйса, фахрланса арзийди. Негаки, ички ишлар тизимларида кечган қизгин фаолияти, машаққатли хизмати билан эл меҳрини қозонди, обрў-эътибор топди. Зеро, чинакам меҳнат, фидойилик билан элда эъзоз топиш ҳам бахт.

Нигора РАҲИМОВА, майор.

Навоий вилояти.

Бугунги кунда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва жиноятчиликка қарши курашда милиция таянч пунктлари муҳим аҳамият касб этаётгани барчага маълум. Профилактика инспекторлари фуқаролар йиғинлари раислари билан бир бинода фаолият олиб бораётгани, қолаверса, ҳамкорлик яхши йўлга қўйилгани бу борада юқори натижаларга эришиш имконини бермоқда.

Айни пайтда вилоят ҳудудида қарийб 200 та милиция таянч пункти фаолият кўрсатмоқда. Уларда яратилган шарт-шароитлар замон талабига жавоб беради. Маҳаллага бирор ташвиш билан келган фуқаро зарурат тугилса профилактика инспекторига учраб, юзга келган муаммони бемалол ҳал этади. Милиция таянч пункти яқинидаги маиший хизмат кўрсатиш мажмуаси аҳоли хизматида. Болалар турли спорт тўғрақларида қатнашяпти, спорт майдончаси доим гажум. Бошқарма раҳбарияти милиция таянч пункти инфратузилмасини ривожлантиришга алоҳида эътибор бераётгани яққол сезилиб турибди. Ана шундай изланишлар самараси ўлароқ «Намунали милиция таянч пункти» республика конкурскўргазмасида Қоровулбозор туманидаги 187-милиция таянч пункти 1-ўринни қўлга киритди.

Таъкидлаш жоизки, Қоровулбозор тумани вилоятнинг чўл зонасидаги сановатлашган ҳудуд ҳисобланади. 187-милиция таянч пункти Ал-Бухорий маҳалласида жойлашган. Ушбу гўшад асосан нефтни қайта ишлаш заводи ишчилари яшайди. Милиция таянч пунктнинг икки қаватли замонавий би-

носи туман марказига кўрк қўшиб турибди. Унда профилактика инспектори, вояга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш гуруҳи инспектори, маҳалла фуқаролар йиғини раиси, «Маҳалла посбони» жамоат тузилмаси раҳбари, яраштириш комиссияси жойлашгани аҳолига катта қулайликлар яратган. Бундан ташқари, бу

ҲАМКОРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ерда касаначилик маркази мавжуд. Рўйхатга киритилган 90 нафардан ортиқ тикувчи нефтни қайта ишлаш заводи ишчилари учун кўлоп, чойшаб, кўрпа, ёстиқ ва бошқа буюртмаларни тайёрлаб беришди. Бундан ташқари, милиция таянч пунктида сартарошхона, тикич-бичиш цехи, телевизор тузатиш устaxonаси ишлаб турибди. Этикадўлик дўкони, хотин-қизлар учун гўзаллик салони ўтган йили янгитдан ташкил этилди. Спорт мажмуасида спортнинг 14 тури бўйича мунтазам машғулотлар ўтказилмоқда.

Милиция таянч пункти атрофида

жойлашган маданият саройи, спорт мажмуаси, сув ҳавзаси, уй-жой бинолари ҳавас қўлса аризулик. Улар асосан республикамизнинг йирик сановат корхоналаридан бири бўлган нефтни қайта ишлаш заводи хомийлигида қад ростлаган. Ал-Бухорий маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида 3335 нафар аҳоли истиқомат қилади. Шунингдек, 2 та мактаб, битта академик лицей, бир қатор муҳим объектлар мавжуд. Бу ўз навбатида профилактика катта инспектори, майор Элмурод Рўзиев зиммасидаги масъулиятни янада оширади. Чунки у мурожаат қилган ҳар бир фуқаронинг арига қулқ тўтиб, муаммосини ҳал этиши лозим. Профилактика катта инспектори бунинг улдасидан чиқмоқда. Осойишталикни сақлашда майор Э.Рўзиевга ёш ходим, профилактика инспектори, лейтенант Миршод Бадалов ҳамда маҳалла посбонлари яқиндан ёрдам беришяпти.

Ҳозирда ўн киши ички ишлар ходимлари назорати-га олинган. Оилавий жанжал-кашлар ва сурункали ичучилар ҳам улар назаридан четда қолма-япти. Оилавий низоларни бартараф этиш, ҳар бир хонадонда тотуликни таъминлашда маҳалла фуқаролар йиғини раиси Жумагул Абдужалилова ҳамда диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи ўғил Раҳимова билан ҳамкорлик қил келмоқда.

Майор Элмурод Рўзиев хамиша аҳоли ташвишига ҳамдард, қувончига шерик бўлмоқда. Шунинг учун ҳам кўпчилик уни ҳурмат қилади. Асли касби ўқитувчи бўлган Элмурод ички ишлар идораларидаги фаолиятини вояга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш инспектори лавозимида бошлади. Кейинчалик тезкор ходим, туман ИИБ бошлиғининг ўринбосари вазифаларида самарали фаолият кўрсатди. Кейинги олти йил давомида эса «Бўзачи» кишлоқ фуқаролар йиғинида профилактика инспектори бўлиб ишлади. 2009 йилдан эса 187-милиция таянч пунктида бурчини ўтапти.

Профилактика катта инспектори маҳалла посбонлари, фаоллар ва кенг жамоатчилик билан ҳамкорликда иш кўраётгани ҳуқуқбузарликлар ҳамда жиноятчиликнинг олдини олишда муҳим омили бўлмоқда.

Салим ХОЛОВ, капитан. Рўзигул ЙЎЛДОШЕВА, ўз муҳбиримиз.

Бухоро вилояти.

Иш билан бандлик

БЕКОРДАН ҲАММА БЕЗОР

«Янги ҳаёт» кишлоқ фуқаролар йиғинида яшовчи Мусалламхон ўйлаб қараса ёши қирқни қоралабди. Аммо Қуйичирчиқ туманидаги ўзи истиқомат қилаётган ҳудуддан ташқарига чиқмабди. «Иллар шамол каби бунча тез ўтмас-я, – кўнглидан ўтказди у. – Аслида-ку, бошқалар каби рўзгор ишларини қилиб, уйда тинчгина ўтирсан бўларди. Аммо ҳаёти орзу қилганидек кечмади. Уч нафар фарзандли бўлишга, турмуш ўртоғи Акрамбек жиноятга қўл уриб, қамалиб кетди. Оиланинг барча ташвишлари унинг зиммасида қолди: бирига етказса, бошқасида қамчиликлар чиқарарди. «Рўзгор – гор» деганлари тўғри экан. Ишлайман деса тўзқирок касби ҳам йўқ».

бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофазани қилиш бўлими бошлиғи Маҳмуджон Анорқулов. – Илгари фақат бу ерга мурожаат қилаётганларни ишга жойлаштириш чора-тадбирлари кўриларди. Икки йилдан буён ҳамкорлик асосида кишлоқ ва маҳаллаларга чиқилаяпти. Тўғриси, бу жойларда яшовчиларни профилактика инспектори ва маҳалла оқсоқоли яхши билишди. Шунинг учун уларнинг мададига таянаямиз.

Бу борадаги натижалар ҳам эътиборни тортмай қолмайди. Масалан, икки йил аввал туманда 1800 киши фойдали меҳнатга йўналтирилган эди. Утган йили эса биргаликда иш олиб борилгани туфайли 2635 нафар фуқаронинг доимий бандлигига эришилди. Шунингдек, сервис хизмати, тикич-бичиш, миллий хўнарамандчилик, чилангарлик сингари бир қатор соҳалар бўйича 250 нафардан зиёд фуқаро касб-корга йўналтирилди. Бугина эмас, жорий йилнинг ўтган ойларида 1900 киши ишга жойлаштирилди. Шулардан 450 нафари ёшлар, 16 нафари жазони ижро этиш муассасасидан қайтганларни ташкил этади. Рақамлардан ҳам кўриниб турибдики, кейинги пайтда вақтинчалик ишсизлар сони қамаймоқда, одамлар фаровонлиги юксалиб, хонадонларга қўт-баракка киреаётир ва ижтимоий муҳофазани янада кенг шаклланди.

Аҳамиятлиси шундаки, иш ўринлари яратилиб, аҳоли бандлиги таъминлангани сари туманда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликлар ҳам барҳам топмоқда. Масалан, вояга етмаганлар ўртасида жиноят содир этилиши ёки ўғирлик, талончилик ва бошқа кўринишдаги турли кўнгилсиз ҳолатлар ўтган даврлар билан таққосланганда 42 фоизга қамайгани бу борадаги саъй-ҳаракатларнинг амалий натижасидир.

Абдусами ҲАҚБЕРДИЕВ, «Поста» муҳбири.

Тошкент вилояти.

Хизматларда

Самарқанд вилояти ИИБ ТИБ наватчилик қисмида талаб даражасида фаолият юритиш учун барча шарт-шароитлар яратилган. Хизмат хоналари яқиндагина таъмирдан чиқарилиб, барча зарур жиҳозлар билан таъминланди. Навбатчилик қисмининг телефонлари тез-тез жингиллаб туради. Вақти келганда бир сменада ҳатто юзлаб кўнғирокларга жавоб беришга тўғри келади. Шу боис ҳам наватчилик қисмининг ички ишлар идорасининг «юраги» деб аташади.

Боз устига, мазкур бўлинма республикадаги намунали наватчилик қисми қаторидан жой олган. Бу борада вилоят ИИБ ташкилий-инспекторлик бўлими бошлиғи ўринбосари, подполковник А. Худайбердиев қуйидагиларни гапириб берди: – Бизда асосан ички ишлар идораларида ишлар, катта тажриба ортирган йигитлар хизмат қилишади. Ҳозирда ёшларни жалб этиб, иш

ўргатаямиз. Тезкор наватчилар ҳақида гапирадиган бўлса аксарияти ўз касбини эъзозлаб келаётган офицерлардир. Улар ўзларига мурожаат қилаётган фуқароларнинг тақдирини юзга келган у ёки бу вазиятга тўғри баҳо беришларида боглиқ эканлигини яхши билишади. Вояга жойига тезкор аъзолар гуруҳини йўллаган гуруҳ аъзолари ва жабрланувчи билан алоқа боғлаб туриша-

ҳолатда муаммонни қандай қилиш кераклигини қисқача тушунтиришади. Чунки бу пайтда қимдир ички ишлар идораси ёрдамига муҳтож, сим қоқолмаётган бўлиши мумкин. Бу ерда эса маълумки кўп нарса сонияларда ҳал бўлади. Тезкор гуруҳ вояга жойига қанча тез етиб борса, жиноят шу даражада тез очилади ёки унинг олди олинади.

Жамоамизда юқорида айтиб ўтганимдек, тажрибали ходимлар фаолият кўрсатишмоқда. Тезкор наватчилар, майорлар Ш. Сориев, Р. Тўраев, капитан Ш. Холиқулов, наватчилик қисми инспекторлари Л. Жўракулов, Д. Абдиев, Самарқанд шаҳар ИИБ тезкор наватчиси, майор З. Мажидовлар шулар жумласидандир. Бошқаларга ўрнатилган бундай ходимларни ўзимиз тарбия-ляймиз. Ҳар чоракда ички ишлар идоралари наватчилик қисми ходимлари учун машғулотлар ўтказилади. Яқинда уларнинг малакасини ошириш мақсадида буйруқлар, ички ишлар вазирлиги меъёрий ҳужжатларини ўрганиш бўйича уч қўллик семинар ташкил этдик.

Бугунги кунда вилоят ИИБ тизимидаги бўлинмаларда «Ишчак телефонлари» ишлаб турибди. Фуқаролар ўзларини ташвишга солаётган ҳар қандай қўнунбузилиши ва ҳуқуқбузарликлар бўйича мурожаат қилишлари мумкин.

Дилбар САЛОХИДИНОВА, Самарқанд вилояти.

ВАЗИФАЛАРИ – ТЕЗКОРЛИК

ди. Чунки қўшимча куч талаб этилиши ёки жабрланувчига тез тиббий ёрдам кўрсатилиши керак бўлиб қолади. Буларнинг барчаси тезкор наватчилар зиммасига катта масъулият юклайди.

Фуқаролар ҳар доим ҳам содир этилган жиноят ёки ҳуқуқбузарликлар бўйича сим қоқшмайди. Кўп ҳолларда ўзларини қийнаётган муаммо ва масалалар юзасидан безовта қилишадди. Масалан, паспортни қандай алмаштириш мумкин, хоржийи малакатдан меҳмон бўлиб келган қариндоши қай тарзда расмийлаштирилади, хонадондаги газ ёки электрни узиб кетишса ким билан боғланса бўлади ва ҳоказо. Ходимлар бундай

Ёнғинга йўл бермайлик

Наманган вилояти ИИБ жазони ижро этиш муассасасидаги бирлашган ёнғин хавфсизлиги командасига сержант Б. Холдоров раҳбарлик қилаяпти. Жамоа иштироғида тўртта «Зил» русумли ёнғин ўчириш автомашинаси мавжуд бўлиб, доимий жанговар шай ҳолатга қаттирилган.

Давлат мулки, товар-моддий бойликлар, энг аввало, инсонлар ҳаётини сақлаб қолиш шахсий таркибининг ёнғин пайтидаги асосий вазифасидир. Муассаса яшаш ва ишлаб чиқариш корхонасида ташкилий-профилактик тадбирлар амалга оширилиб, маҳкумлар орасида ёнғин ўчиришнинг бирламчи воситаларидан фойдаланиш ва қўтқарув режаларини тушунтириш ишлари олиб борилмоқ-

та сув ҳавзаси сув захираси билан етарли даражада таъминланган.

Муассасада ёнғин хавфсизлиги қондаларига риоя қилинаётгани, мансабдор шахсларнинг қонуний талаблари ўз вақтида бажарилаётгани, ёнғинга қарши ҳимоя тизими ва воситалар, зарур сув таъминоти манбалари, ёнғин ўчиришнинг бирламчи мосламалари ишга яроқли ҳолда ишнинг ўтган даврида бирорта ҳам ёнғин ҳолати кузатилмади. Шунга қарамай тайёргарлик машғулоти пайтида фавқулодда ёнғин содир бўлганда қўтқарув ва хавфсизлик тадбирлари самарасини янада оширишга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Бундан ташқари, мунтазам ўқув-

тактик машғулотлар ўтказилиб, шахсий таркибининг билим ва қўникмалари ошириляпти.

Ўзбекистон Республикасининг «Ёнғин хавфсизлиги тўғрисида»ги Қонуни 32-моддасига мувофиқ, муассасада маҳкумлардан иборат кўнғили ёнғиндан сақлаш гуруҳлари ташкил этилган. Соҳа ходимлари томонидан ёнғин хавфсизлигига бағишлаб ўтказилган ўқув-амалий тактик машқлар маҳкумларнинг нафақат ҳар томонлама тайёргарлиги, балки бу борадаги билим ва қўникмаларини оширишга хизмат қилмоқда.

Муроджон АШУРМЕТОВ, подполковник.

Наманган вилояти.

Маърифат дарси

МАМЛАКАТНИНГ МАЪНАВИЙ ЮКСАЛИШИГА ҚАРШИ ТАҲДИДЛАР ВА УЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШ ЙЎЛЛАРИ

Мустақиллик йиллари барча соҳаларда кўп... Мустақиллик йиллари барча соҳаларда кўп...

Жамиятимизнинг тўхтовсиз ва барқарор... Жамиятимизнинг тўхтовсиз ва барқарор...

ши, сувнинг шўрланиши, ер усти ва ер ости... ши, сувнинг шўрланиши, ер усти ва ер ости...

Ўзбекистон дунёдаги етакчи қучларнинг... Ўзбекистон дунёдаги етакчи қучларнинг...

Бугунги кунда халқимизнинг тинч-осойишта... Бугунги кунда халқимизнинг тинч-осойишта...

Кейинги даврда бу минтақада экологик муаммоларнинг... Кейинги даврда бу минтақада экологик муаммоларнинг...

Мамлакатимиз Президентини Исом Каримов миллий манфаатларимизга қарши қаратилган хавф-хатарлар ҳақида гапирган...

да, бошқа замонавий таҳдидлар қатори ахборот хуружларидан ҳам алоҳида оғоҳлантириб, барчамизни хушёр ва оғоҳ бўлишга даъват этиши бежиз эмас. Негаки, зўравон ва тажовузкор қучлар қайси бир халқ ёки мамлакатни ўзига тобё қилиб, бўйсиндирмоқчи, унинг бойликларини эгалламоқчи бўлса, бу ишни қудратли қуч бўлган ахборот воситасида амалга оширишга ҳаракат қиломқода.

Президентимиз «Юксак маънавият – энгилмас куч» номили китобида мафкура майдонларидаги курашлар ядро полвонларидан кўра хавфлироқ эканини алоҳида таъкидлаш бежиз эмас, албатта. Ҳозирги пайтда сиёсий ва мафкуравий кураш усуллари тубдан ўзгариб, янги-янги шакл ва кўринишларга эга бўлиб борапти. Илгарилари инсоният ҳаётига қуролланиш пой-гаши хавф солган бўлса, энди ахборот хуружлари ундан ҳам кўпроқ таҳдид қиломқода.

Афсуски, бизнинг юртимиз ҳам ана шундай ахборот хуружларидан четда қолаётгани йўқ. Энг ёмони, бундай хуружлар ҳаётнинг барча жаҳалларига таъсир кўрсатишга уринмоқда. Табиийки, мана шундай мураккаб ва қалтис бир даврда биз бундай хуружларнинг асл моҳирлари, уларнинг фарзли максадлари, намён бўлиш шакллари ни ўзимизга аниқ тасаввур қилиб, бу борада нафақат ҳимоялашни, айти пайтда қарши зарба бериш йўллари ва механизмларини пухта эгаллашимиз керак.

Маълумки, ҳар қандай эзгуликка интилган жамиятнинг демократик ривожига ахборот олиши, уни узатиш ва тарқатиш эркинлиги билан бирга, ундан фойдаланиш маданияти, масъулияти ҳам бежиз аҳамият касб этади. Бунда айниқса, эркинлик ҳолислик, ҳақонийлик ва ҳонунийлик принципларига қатъий амал қилиш алоҳида ўрин тутаяди. Бироқ айрим хорижий оммавий ахборот воситалари ахборот эркинлигини меъёрсиз жараён деб тўшунади ва ўз фаолиятида ахборот хуружларини табиий ҳолга айлантди олади. Натижада бугунги кунда нафақат ҳар бир инсон, балки халқлар ва мамлакатлар ҳам ахборот хуруж-

лари объектига айлиб қолмоқда. Инсон ҳаётида мураккаб масала бўлган унинг қандай кийиниши, нима еб-ичиши, ким билан зиёфатга ёки театрга бо-риши, ҳаттоки оилавий можаро-ларигача бевосита ахборот ху-ружлари учун доимий мавзуга айлиб қолмоқда. Халқимизда «уйдаги гап кўчага тўғри келмайди» деган ибора бор. Яъни, ҳамма нарсани ҳам ошқора га-пириб бўлмайди. Аммо халқимизнинг асрлар давомида шакл-ланиб келган ана шундай маъ-навий-маданий қадриятларига ҳам ахборот хуружлари орқали зарба бериб, бизни заифлашти-риш, ўзligимиздан мосуво этишга уринаётган қучлар ҳам пайдо бўлмоқда. Бунга мисол қилиб «оммавий маданият», «ис-те-молчилар жамияти» деган жозибали ни-қоблар остида миллий ментал-литетимизга зид бўлган, ин-сонни яратув-чанлик қайфия-тидан махрум этакидан хавф-ли кўринишлар-ни келтириш мумкин. Шу та-риқа ахборот хуружлари ин-сон қалби ва он-гини эгаллаб, уларни издан чикарадиган салбий мафкуравий таъсир воситасига айланмоқда.

Давлатимиз раҳбари Исом Каримов ўз асарларида мафкуравий, ғоявий таҳдидлар қатори инфор-мацион хуружнинг то-бора кучайиб бораётганидан оғоҳлантириб, бу борада бар-чамизни хушёрликка чақирди. Чунки ахборот хуружи кўзга ташланмайдиган, лекин зара-рини осонлик билан қоплаб бўлмайдиган энг жиддий хатар-лардан биридир.

Ахборот хуружи деганда, ай-рим сиёсий қучлар, ахборот ва мафкура марказларининг онгли равишда муайян гуруҳ, давлат ва халққа нисбатан оммавий ахборот воситалари, ғоявий таъсир қуроллари орқали амалга оши-риладиган ошқора ёки пинҳона та-жовузчи тўшуниш мумкин. Бунда қуйидаги усулга асосланилади:

– танлаб олинган гуруҳ, дав-лат ва халқнинг ҳаёт тарзи, мак-сад-муддаолари, иқтисодий-иж-тимоий фаолияти, сиёсати ҳақида асосий фикрларни изчил ва мудом тарқатиб бориш.

– улар ҳақида сохта маълум-отларни эълон қилиб, ўзининг фарзли максадларига хизмат қиладиган жиҳатларини алоҳида бўрттириб кўрсатиш.

– одамларда ўз халқи, Вата-ни ва давлатга, миллий қадри-ятларига, турмуш тарзига нисба-тан ишонсизлик, танқидий му-носабат йўқотиш, фуқаролар, айниқса, ёшларни чалғитиш, йўлдан оздиришга уриниш.

Табиийки, бундай хуружлар натижасида ҳар қандай давлат-га ҳам маънавий зарар еткази-лади, унинг фуқаролари ораси-да низо ва зид-диятлар келиб чи-кади.

Ахборот ху-ружларининг фарзали макса-ди жамият та-лаб-қурағига таъ-сир кўрсатиш, о д а м л а р н и бошқариш учун уларни ўз мил-лий манфаатла-рига қарши бо-ришга мажбур этишдан иборатдир. Бунга хушай ҳаётимизда к а с а л л и к к а ўхшатиш мумкин. Тиббиётда оид китобларда ёзилишича, хужай-рага ўхшаган вирус ДНК моле-кулалари ичига хойлашиб олиб, уларни бошқариш жараёнига таъсир кўрсатади. Гари ҳужай-ранинг таъсири ҳолати ўзгармас-да, амалда молекулалар ҳарака-ти вирус бошқаради.

Инсон ахборот олмас, ҳаёт-дан, тараққиётдан орқада қола-ди. Бобомиз Алишер Навоий «Агар оғоҳсон, ҳоким сен, сен» деб бежиз айтмаган. Киши дастлаб-ки ахборотни ота-онаси ва яқин-ларидан, кейинчалик таълим муассасаларида устозлари, дўстлари, китоблардан, оммавий ахборот воситаларидан, маҳалла-қўй, таниш-билиш ва бошқа ман-балардан олади. Уларнинг маз-мунига қараб, унда яхши-ёмон фазилатлар, фель-атор ва дун-ёқараш шаклланади.

Ахборот хуружлари — узоқ йиллар мобайнида олинган ана шу маълумотларни йўққа чиқари-риш, уларнинг ўрнига зарарли ғояларни сингдириш, кишини ўзligига қарши қўйишдан иборат. У инсонни эзгу максадлари-дан қайтариш, дунёқарашини, ижтимоий онгини бузишга қара-тилади. Ҳаёт тадрижи — бу ҳимоя тизимларининг тадриждан бо-шқа нарса эмас. Зарарли ахбо-ротлардан ҳимояланиш учун мафкуравий иммунитетга эга бўлиш талаб этилади.

Инсон ҳамма вақт инфор-мацион маконда яшайди. Шахс, сурат, китоб, газета ва журнал-лар, радио, телевидение, теле-фон, телеграф, интернет тар-моғи — ахборот олиш манбаи бўлиб хизмат қилади. Худди шу-нингдек, халқ, давлат, инсоният ҳам инфор-мацион тизимлар ҳисобланади.

Дунёда табиий ахборот ти-зимларининг имкониётлари оши-риш билан ўқ отар қуролларнинг ўрнига ахборот қуролларига та-лаб кучайди. Чунки тизимни йўқотишдан кўра уни керакли тарзда қайта шакллантириш ар-зонаг тўшади. Ахборот техноло-гиялари қанча ривожлангани сари инсон тафаккурини ўзгар-тириш, қайта дастурлаштириш шунча арзон ва самарали бўлиб бормоқда.

Ахборот уруши — ўз-ўзини йўқотиш механизмининг ишга со-лишга қаратилган ҳаракат. У ав-лодлар ўртасида жарлик пайдо қилиш, одамларнинг тарихий ҳо-латларини йўқотишга уринади.

Маълумки, ҳар қайси давлат дунёда рўй бераётган воқеалар-га ўз манфаатларидан келиб чи-қиб ёндашади, муносабат бил-диради. Давлатнинг иқтисодий, ҳарбий қудрати ошгани сари унинг инфор-мацион йиғиши, қайта ишлаш ва узатиш имкони-ятлари ҳам ортиб бориши таби-ийдир. Йўқса, халқ ўзгалардан олинган ахборот билан яшашига мажбур бўлади.

Харакат қилаётган экстремистик оқимлар ҳам усталик билан ишга солишга интиломоқда. Бу ҳақда профессор М. Куроновнинг фикрлари ўринлидир: «Диний эк-стремистларнинг дохиллари ўз гунаҳларига «Телевизор кўрма, радио эшитма, газета-журнал ўқима, булар қуфр», — деб уқтиради. Максадлари аниқ — болаларимизни Ватанимиз, давлатимиз эришяётган ютуқ-лардан беҳабар қолдириш. Фа-қат ўз ахборотини «едириш».

Урф-одат ва менталитет — бу давлат ва жамият тизимлари, ҳамда жамият тафаккурининг асоси бўлиб хизмат қилади. Ўз урф-одатларидан воз кечган ав-лод манкуртага айланади. Улар-да ота-боболаридан нафратла-ниш ҳисси уйғонади, ўзини за-монавий, аждодларини эса қолоқ деб ўйлайди. Мустақиллик йил-ларида миллий қадриятларимиз-нинг қайта тиклаб, уларни замон талаблари асосида ривожланти-раётганимизнинг моҳиятида ҳам глобаллашяётган дунёда ўзligи-мизни сақлаб қолишга интилиш муважасамдир.

Замонавий ахборотнинг энг таъсирчан воситаларидан бири-га айланган Интернет тармоғи — инсон ақл-заковатининг маҳсули. Киши билимининг оширишда, дунё янгиликларидан хабардор бўлишда, ҳат юбориш, олиш, бизнес ишда ҳамкорлик ўрна-тиш, илмий-ижодий фаолиятда ва бошқа кўпгаб максадларда, ҳеч шубҳасиз, унинг аҳамияти бежиз. Лекин шу билан бирга, энг катта ахборот хуружлари Интернет орқали амалга ошири-лаётганини ҳам нутиб бўлмай-ди. Бу тизимга истаган одам тўғри ёки ёлгон маълумотларни қиритиши мумкин. Интернет ор-қали шахсоний ҳисларни тарғиб қилувчи лаваҳ ва материаллар узлуксиз узатилмоқда. Бунга давлат ва сиёсат арбобларини оғоҳсизлантиришга қаратилган уйдирма ва бўхтонларни ҳам қўйиш мумкин. Бундай миш-мишлар ортида раҳбарларга нисбатан ишонсизлик уйғотиш орқали халқни лоқайдликка бош-лаш каби разил муддаолар ётга-нини англаш қийин эмас.

Бугунги кунда ёшларнинг ак-сарияти ундан фойдаланяпти, буш вақтларини интернет-клуб-ларда ўтказяпти. Аммо кишини

ташвишга соладиган томони шун-даки, ёшларимиз бизнинг эзгу ғояларимизга қарши бўлган баъ-зи бўхтон гаплар, ахлоқсизлик, беҳаёлик иллатларини Интернет орқали қўриб, биллиб-билмай уларнинг таъсирига берилиб қол-моқда. Айниқса, турли ҳаёсийлик-ни тарғиб қилувчи сайтлар ёшларнинг онгини бузишга қара-тилган ахлоқсизлик хуружи экан-ни шубҳасиз. Айрим ёшларнинг танишув сайтларига ўзларининг яланғоч ҳолда тушган суратлари-ни жойлаштираётганини қандай изохлаш мумкин? Интернет шо-ҳобчаларда жангари, одам ўлди-ришни тарғиб қиладиган ўйин-ларни ўйнаётган мактаб ўқувчи-ларини учратамиз. Бундай ҳолат-лар ҳаммамизни ташвишга соли-ши керак.

Кейинги пайтда айрим «санъ-атор»лар ярим-яланғоч ҳолда саҳнага чиқиб, ёшлар ахлоқига салбий таъсир кўрсатадиган қўшиқларни қўйлашга, «14-фев-раль — севишганлар кунига ба-ғишлаб концертлар беришга, реп услубидаги янги қўшиқчи-лик турби орқали, янги «мадани-ят»ни тарғиб қилишга билиб-билмай ҳаракат қилишди. Хали ҳақиқий санъат билан сохтаси-нинг фарқи бормаган баъзи ёшлар эса бундай «санъатор»-ларга монанд кийинишга, ўғил болалар ҳам ажнайбича соч тур-маклашга, қулоқларига зирақ тақишга, «замонавий» бўлишга уринди. Ҳўш, бундай хуружлар-га биз нимани қарши қўямиз. Албатта, миллий маънавияти-мизни, миллий ғоямиз ва эзгу қадриятларимизни.

Хулоса қилиб айтганда, бугун-ги кунда ёшларимиз турли хил ахборот хуружларидан оғоҳ бўлиши, ҳар бир масалага ўз миллий манфаатларимиздан кели-либ чиқиб ёндаша олиши керак. Шундагина улар ахборот хуружи қурбони бўлиб қолмайди, буюк келажагимизнинг ҳақиқий бунёд-таётган ҳодимлар, ўзбекистон-ликман деган ҳар бир шахс масъ-улдир.

Шўхрат НАСИМОВ, республика Маънавият тарғибот маркази бош мутахассиси.

Фахрийлар – фахримиз

ШОНЛИ ЙЎЛ

Машъум Иккинчи жаҳон уру-ши кўнчилиқ юртдошлари-миз қатори Боймирза Дўстмуродов ҳаётида ҳам ўнмас из қолдирди. 1944 йилда у ҳам кўнчилиқлар сафида фронтга отланди. Қозғоғистоннинг Семипалатинск шаҳрида олти ойлик тайёргарликдан сўнг 1-Белоруссия фронтинда пиёда жангчилари тарки-биде урушга кирди. Жанггоҳларда жон олиб, жон бериб душманга қажатқин зарбалар берди. Польша озод этилган, Германиянинг Штут-гард шаҳрини ишғол этиш учун кеч-ган жангларда Боймирза Дўстмуро-дов фаол иштирок этди.

ди. Улар мустаҳкам ўрнашиб олиб, ҳеч кимни яқинлаштирмасдан ўққа тутарди. Биз хандакка жойлашиб, командирнинг буйруғи билан якка-якка илон изи юғуриб шаҳар-га яқинлашардик. Ёнимдаги хан-дақдан бир аскар чимки йигирма метрлар чамаси юғуриб бориб ўққа учраб йиклидик. Шу пайт хан-дақ ёнида снаряд портлади. Кўкрагим жиз этди-ю, ачишиб қўз олдим қоронғилашди. Тушликка яқин бир аскар мени хандақдан чиқариб темир йўл ёқасидаги уйга олиб борди. Ичкарида, хашаклар орасида кечгача ётдим. Оғриқнинг зўридан чалажон ёганимда икки аскар келиб от аравага ортиб, гос-питалга олиб боришди. Операци-ядан кейин ўзимга келиб билсам, снаряд парчаси теккан экан. Гос-питалда узоқ вақт даволаниб со-

йўлида самарали хизмат қилган Боймирза Дўстмуродов фидокоро-на хизматлари учун муносиб тақ-дирланди. 1979 йилда катта сержант унвони билан фахрийлар са-фига кузатилди.

Боймирза бобо йигирма олти йил ички ишлар идораларида хиз-мат қилиб, нафақага чиққандан сўнг ҳам бир дам бўлсин шогирдлари даврасидан ўзини айро сезмади, улардан ўғитларини аямасди. Ўғли Тоҳир Боймирзаев ота касбининг бошини туттишга бел боғлаганини билганда кўзларида беихтиёр се-винч ёшлари балқиди. Тоҳир Бой-мирзаев қарийб чорак асрдан ортик хизмат қилиб, профилактика хизма-тидан майор унвони билан нафақа-га чиқди.

Тоҳир аканинг ўғли Озод ҳам осойишталик посбони бўлишдек машаққатли, аммо шарафли касб-да хизмат қилишга бел боғлади. Айни кезларда кичик сержант О. Боймирзаев Чироқчи тумани ИИБда ВУТИ инспектори сифати-да хизмат қилиб келаётди.

Бундан кўринадики, юрт тинч-лиги, эл осойишталиги йўлида келтирилган ҳар қандай хизмат беиз кетмаслиги саксон тўрт баҳорини қаршилаган Боймирза Дўстмуро-дов ҳаёти мисолида яқол намён бўлади. Ўзбекистон Республикаси Пре-зиденти Фармонига биноан истеъ-фодаги катта сержант Боймирза бобо Дўстмуродов «Жасорат» ме-дали билан мукофотланган.

Ўқтам ҚИЛИЧЕВ, катта лейтенант. Қашқадарё вилояти. Суратда: Боймирза бобо невараси билан.

Хотира уйғонинг гўзалдир

БУ КУНЛАРГА ЕТГАНЛАР БОР, ЕТМАГАНЛАР БОР...

Кейинроқ командирлар тайёрла-ди курсини тутатган кичик лейтенант Ак-мал Фозиев денгиз пиёдалари қисмига юборилди. Новороссийск учун бўлган жангларда чинакам жасорат намуна-ларини намён этди. Кечяку кундуз жанг қилишга, ҳар бир қарин ер учун жон олиб, жон беришга тўғри келди. Шиддатли тўқнашулар чоғида А. Фозиев оғир яраланди. Даволаниб яна жанговар сафга қайтди. Руминия, Венгрия, Югославия, Австрияни озод қилиш учун бўлган жанговар ҳарака-тларда иштирок этди. Фалабани Бена шаҳрида кутиб олди.

У табиятан камтар, ўзи ҳақида ҳикоя қилишни ёқтир-майди. Одатда, аксар уруш қатнашчилари шундай. Акмал 17 ёшида кўнчилиқ равишда фронтга йўл олди. Пиёда қўшинлар сафига қабул қилинди. Биринчи жанг ҳамон ёнида. Ярим тунда оғир артиллерия «тилга кир-ди», миномётлар тимимсиз олди пурақда. Сўнг пиёда-лар ҳужумга ўтишди. Улар ичида оддий аскар Фозиев радиотелеграфист вазифасида хизмат қилаётган бата-льон жангчилари ҳам бор эди. Акмал рўпарадан ёғи-лаётган ўқ ёғиридан чўчимай дадил олға интилди. Душ-манга қарши юзма-юз жангга кирди. Ниҳоят, ёв ҳужумга дош беролмай чекинди. Ана шу жангда кўрсатган мард-лиги учун Акмал Фозиев дастлабки жанговар медал билан тақдирланди.

Кейинроқ командирлар тайёрла-ди курсини тутатган кичик лейтенант Ак-мал Фозиев денгиз пиёдалари қисмига юборилди. Новороссийск учун бўлган жангларда чинакам жасорат намуна-ларини намён этди. Кечяку кундуз жанг қилишга, ҳар бир қарин ер учун жон олиб, жон беришга тўғри келди. Шиддатли тўқнашулар чоғида А. Фозиев оғир яраланди. Даволаниб яна жанговар сафга қайтди. Руминия, Венгрия, Югославия, Австрияни озод қилиш учун бўлган жанговар ҳарака-тларда иштирок этди. Фалабани Бена шаҳрида кутиб олди.

Армия сафидан захирага бўшати-лган, уйига қайтди. Урушда товланган йилгини ички ишлар идорасига қабул қилишди. У Ватанимизнинг турли қаб-лаларида – Тошкентда, Қорақалпоғи-стонда, Наманганда хизмат қилди. Тур-ли лавозимларда ишлади. Ўтган асрнинг 60-йилларида капи-тан А. Фозиев Андижон шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлимига бош-

лиқ этиб тайинланади. Кейинроқ Ан-дижон вилояти ИИБ қўриқлаш хизма-тига раҳбарлик қилди. Акмал Ашрафо-вич 70-йиллар охирида подполковник унвонига истеъфого чикди. Нафақада ҳам қўн қовиштириб ўтиргани йўқ. Узоқ вақт Андижон вилояти ИИБ Фахрийлар кенгашига етакчилик қилди. Уруш фахрийси ҳозир ҳам полк-дошлари билан алоқасини узгани йўқ. Улардан хат олиб туради. Акмал Фози-ев умр йўлдоши Зинаида Евдокимов-на билан 60 йилдан зиёд аҳил-иноқ умргузaronлик қилишяпти. Иккови бирга қўн ўғилни тарбиялаб воғва ет-казишди. Катта ўғиллари Юрий ҳар-бийликни танлади. Ҳозир нафақда. Истеъфодаги подполковник. Олег Ан-дижон шаҳар ИИБ ҳузуридаги қўриқ-лаш бўлимида сигналзация восита-лари бўйича мутахассис. Кенжа ўғли Александр эса бунёдкор. Ўн нафар не-варалари севишли боболари ва буви-жонлари атрофида парвона.

Борис КЛЕЙМАН, Андижон вилояти. Суратларда: Акмал Фозиев. (Суратлар А. Фозиевнинг шахсий архивидан олинди).

ВАТАНИМ - ИККИ КЎЗИМ

(Хикоя)

каради, - эски шаҳар, харобалар қолган. Музей ҳам бор.

- Пойкент! - чол оғир сўлиш олди.

- Улуғ шаҳар бўлган у! Юртнинг бир кўзи эди у, уйғоқ кўзи!

Ийгит чолнинг максадни тушунмай, туришга чоғланиб, аста кўзгалди.

- Тўхта! - деди чол узун олоқ соқолини тутамлаб, - қулоқ солинг, бир нарсани айтиб берман... вақтингиз борми?

- Бор. Ярим соатча.

- Этади, қулоқ солинг...

Хаҳо айний бошлади. Шамол кутур-

га урилаётган қумдан ҳимояланишга уринарди. Туя устида бораётган аёл эса гоҳ отни кистаб ҳайдаётган тўнғичига, гоҳ эшакни йўрттириб бораётган кенжасига тикилар, хаёллари фалак ва замин аро чарх урарди...

... Ушанда суюкли ўгли Исмоилнинг кўзлари доғду кўрмай қолганда, аёлнинг дарди-дунёси қоронғи бўлиб, зор қакшаб Яратганга илтижолар қилганида у фаройиб туш қурганди. Олдинига ҳеч нарсани тушунолмай бир оз кўрқди, сўнг хаёран бўлди. Рост-да, одамларнинг тушига ё Хўжайи Хизир, ё аллақандай фаришта, ҳеч бўлмаса олоқ соқоли нуроний чол кириб, бир нималардан башорат беради. Унинг тушига бўлса... соқов лўли хотин кирганди! Коп-қора, кўзлари шоқо-садай, юзларида кўкитмир игна излари билиниб турган семиз жүги аёл унга иккита яшил тош берди тушида. Тошлар куёш нурида товланиб яшил аланга сочарди. У лўлининг қўлидан тошларни кўрқ-писа олди. Каптар тухумидек келадиган тошчалар гўё ўзидан илик ҳарорат тараётгандек эди.

- Бибижон, нима қилай буларни? - дея зорланди у. Лўли аёл унга гина-ли ўқрайди, тошларни икки қўлига олиб, юмук кўзларига, шишиқираган қабоқларига босди. Бир лаҳзага у яшил кўзлари аланга сочётган жоду-гарга айлангандек бўлди. Сўнг тошларнинг бирини оёк остига, ҳовли саҳнига кўмди, иккинчисини эса шаҳарнинг жануб тарафига, Қорақўл дарвозаси сари иргатди. Тош яшил юлдуздай чакнаб, осмону фалакда гоёиб бўлди. Лўли унга синиқ жилмайди,

етти бармоғини очиб кўрсатди ва бурилиб, ҳовлидан чиқиб кетди.

- Яшил кўзлар... Яшил ранг... Кўзлар... Чақнаган кўзлар... Этти... Нимани билдиради булар? Нимага бир тошни ерга кўмди? Бухорога, юртта ишорамми бу? Унда иккинчи, отилган тош-чи? Эй тангим, бу не тилсим? Парвардигор, ўғлимнинг дарди-га шифо бер!

Аёл шу хаёллар билан бир ҳафта-ни ўтказди. Раҳматли эрини эслади, шундай олатасир замонда оиласини ташлаб, боқий дунёга рихлат қилгани учун ундан бир оз ўпкалади ҳам. Лўли аёлни аста-секин унута бошлади. Аммо ўша тушдан сўнг нақ етти кун ўтгач Исмоилнинг кўзлари чарақлаб очилиб кетди!

Ҳақ тўғрисидаги фикр эндигина ўн бирга кирган боланинг кўнглига бано-гоҳ келиб ўрнашди, ёхуд ёғий лаш-карларнинг дамо-дам такрорланиб турган босқинлари боис аста-секин етилди, ишқилиб, мўъжаз оила шаҳардан чиқётган қаровонга қўшилигани биров билди, биров эса йўқ.

- Отамнинг юртини кўриб, сўнг кетаман! - деди бола қатъий. - Тангри билади, шу билан қачон келаман энди...

... Қум бўрони тинди. Кичик қаровон Пойкент қалъасига яқинлашди. Қош қорайиб, осмонда йирик юлдузлар парлай бошлади. Баланд деворлар шишақлари узра машалалар ёғду сочар, тунга хозирлик қўраётган шаҳар сафар олдидан бир тун кўниб ўтмоққа ижозат сўраган қаровон оғринмай ўз бағрига олди.

- Хуш габилисизлар. Бухоро шарип

жойиндами? - тавозе билан қуллук қилди қаровонсарой эгаси. Урта ёшлардаги бақалоқ бу кишининг истараси иссиқ эди. У меҳмонларга тунаш учун жой хозирлади.

- Қуллук оға... - деди аёл паст овозда, - худо раҳматлик ҳўжайинимиз шу юртдан эдилар. «Қаъбатуллоҳдан аввал ота юртимни тавоф қиламан» деб қўймади манави жианчангиз.

- Воҳ-воҳ-воҳ! Гўзингдан айлансин бованг! Илоё кам бўлма, ўғломим!

- Эртага, қуёш чиққач қалъани курс бўларимкан? - сўради бола қимтиниб.

- Ҳовва! Узим гўрсатаман. Нера дийсанг опораман, хияним. Янғажон, ўтириб дурунлар, ман ёғулик гатирайин...

Кечки овқатдан сўнг, ётиш олди-дан аёл ўғлига ўша тушини хикоя қилиб берганида Исмоил нимқорон-ғуликда аста бош иргатди.

- Ҳа, онажон, жүги момо иккинчи тошни шу атрофга, ота юртим томонга отган. Менинг Пойкентга келишимни билган у! Кўзларим очилишини ҳам сезган!

- Болам, тошлар нимага яшил эди, шуни ҳалиям тушуна олмадим...

- Онажоним-ей, ахир Пайгамбаримизнинг муқаддас туғи яшил рангда! Дини Ислом рамзи бу.

- А-а?! Тўғри, болам. Энди уқлай-қол, эртага ишинг қўл...

Бола юртига сўнг бор қаради. Бир пайларда не-не босқинчиларга тушини очиб, халқига қалқон бўлган Пойкент қалъаси Бухорои Шариф Аркига рўбарў қурилганини ноғоҳ англади. Қуксини ифтихори, гурури, аллақандай нотаниш туйғулар тўлдирди,

мижжаларига ёш қалқиди. Боланинг мурғак кўнгли Батан туйғусини савкитабий билан илк бора ҳис этди. «Е кудратингдан! Боболарим шунчалар донишманд бўлишганми? Бир-бирининг дийдорига интиқ, бир-бирининг истикболига қучоқ очиб бораётган икки қалъа - икки биродар! Сирлар, тилсимлар кўмилиб ётган бу замин - бобокалонларим мангу ором топан тупроқ! Энди мен қачон қўраман бу дийр? Дийдор тагин насиб этармикан? Валлоху аълам... Онагинамнинг тушлари... Икки яшил тош - менинг дунёга очилган икки кўзим! Икки

яшил рангни, яшиллик бурканган Пайгамбар қаломини олам узра ёнжаман. Хуш қол, ота юртим! Хуш қолинг, азизларим...»

Қаровон оиласи борар, мўйсафид Пойкент қалъаси эса жигарбандини олис сафарга жўнатган бузуқвор падар янглиқ хомуш тортиб қолганди. Йул бўйидаги саксовуллар жуда узоқ йиллик айрилиқни бўйнига олган, дийдорини қўматга боғлаган ўғлонни дуо қилиб, қўл силкитиб қолаётгандек эди...

... Автобус Қорақўл сарҳадига кирди. Қўнра Пойкент харобалари тўғрисида келганда йигит ҳайдовчидан илтимос қилди:

- Амаки, шу ерда бир тўхтаб ўтинг.

- Нима гап, Олотта бормайсизми?

- сўради келкисини қия қўнрадан қўш-бурун ҳайдовчи тормоғни босаркан.

- Бораман. Кейинроқ, - йигит сак-

нистон чегарасида, - деди йигит даструмоли билан елпиниб.

- Қорақўл! - чол жонланди, - Пойкент ўша ердами? Қорақўлга қарайдими у? Борми хозир ҳам?

- Бор, - йигит чолга ажабланиб

Футбол

МУРОСАСИЗ БАҲСЛАР

Хотира ва кадрлар кўни муносабати билан республика ИИБ бош бошқарма, бошқарма, мустақил бўлимлари ҳамда олий таълим муассасалари ходимлари ўртасида футбол мусобақаси ўтказилди. Унда ўн тўртта жамоа аъзолари голиблик учун тўп суришди.

Мусобақада барча жамоа футболчилари бош соврин учун астойдил ҳаракат қилдилар. Айниқса, вазирилик Шажий таркиб билан ишлаш хизмати. Жазони ижро этиш бош бошқармаси, Қоровул кўшнлари ҳамда ППХ ва ЖТСББ Хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарини қўриқлашни таъминлаш бўйича алоҳида милиция батальони жамоалари рақибларини мағлубиятга учратиб, ярим финалга йўланма олишди.

Мурасасиз баҳсларга бой бўлган беллашуларда вазирилик ЖИЭББ ва Қоровул кўшнлари жамоалари мусобақанинг бронза медалини қўлга киритиш учун тўп суришди. Қизиқарли кечган учрашув 1:0 ҳисобида ЖИЭББ футболчилари фойдасига ҳал бўлди.

Мусобақанинг финал учрашувини ҳаёжон билан кузатган мухлислар ажайиб ўйиннинг гувоҳи бўлишди. ИИБ ШТБИХ ҳамда

ППХ ва ЖТСББ алоҳида милиция батальони вакиллари голиблик учун майдонга тушдилар.

Дастлаб, АМБ жамоаси ташаббусни ўз қўлига олишди. Бунга жавобан ШТБИХ футболчилари қарши ҳужум уюштиришди. Учрашувнинг ўнинчи дақиқасида ҳисоб очилди. ШТБИХ жамоаси ҳужумчиси жарима майдончаси ичида яхши ҳаракати билан рақиб дарвозасини ишғол қилди - 1:0.

Танаффусдан сўнг АМБ ўйинчилари ҳужумга зўр беришди. Натижада аниқ ҳаракатлар ўз самарасини берди ва орадаги фарқни тенглаштиришга муваффақ бўлинди - 1:1. Асосий вақт ва ҳакам томонидан қўшиб берилган қўшимча вақтда ҳам томонлар дарвозаси дахлсизлиги таъминланди. Шундан сўнг иккала жамоа аъзолари ўн бир метр масофадан дарвозани ишғол қилишда беллашди. Пенальтилар сериясида омад АМБ футболчиларига қулиб боқди - 4:2.

Мусобақада учрашувлар қизиқарли ва мурасасиз ўтди, -

дейди республика ИИБ ШТБИХ касбий тайёргарлик ва шахсий таркибдан тест синовларини қабул қилиш бўлими бошлиғи, подполковник А. Сулаймонов. - Гувоҳи бўлганимиздек, ярим финал ва финал учрашувлари ҳаёжонли дақиқаларга бой бўлди. Барча жамоа аъзолари мусобақага алоҳида тайёргарлик қўриқларини намойиш этишди. Қувонарлиси, спортчиларимизда футбол техникаси ва тактикаси тобора кучаймоқда.

- Бизадан бироз омад юз ўғирди, - дейди ШТБИХ жамоаси ярим ҳимоячиси, катта лейтенант Ҳ. Қазақов. - Учрашувнинг биринчи бўлимида бир нафар ўйинчимизнинг ҳакам томонидан майдондан четлатилиши бироз қийинчилик туғдирди. Пенальтилар сериясида имкониятнинг бой бериб қўйди. Бироқ бундан асло хафа эмасмиз. Мусобақанинг қумуш медални совриндори бўлиш ҳам катта бахт.

- Биз бор имкониятларни ишга солдик, - дейди ППХ ва ЖТСББ АМБ жамоаси аъзоси,

сержант Р. Султонов. - Қўриб турганимиздек голиб бўлдик. Уйин давомида галабага бўлган ишонч бизни тарқ этмади. Рақиблар ҳам муносиб қаршилиқ кўрсатишди. Пенальтилар сериясида омад биз томонда бўлди.

Мусобақа голибларини тақдирлаш маросимини республика Ички ишлар вазири ўринбосари, полковник А. Мирзаев қилди сўзи билан очиб, футболчилари вазирилик раҳбарияти номидан қизгин табриқлади ва голиб жамоаларга Фахрий ёрлик ҳамда эсдалик совғалари топширди. Шунингдек, номинациялар бўйича «Энг яхши дарвозабон» подполковник Хусан Мусаев (Тиббиёт бошқармаси), «Энг яхши ҳимоячи» катта лейтенант Учқун Ҳамдамов (ЖИЭББ), «Энг яхши ҳужумчи» сафдор Баҳодир Фаниев (ППХ ва ЖТСББ АМБ) аниқланди.

Азизжон ФАЙЗИЕВ, «Поста» мухбири.
Суратларда: мусобақадан лавжалар.
Ғулум МАҲМУДОВ олган суратлар.

ТАБРИҚЛАЙМИЗ!
Республика ИИБ ППХ ва ЖТСББ хорижий давлатлар ваколатхоналарини қўриқлашни таъминлаш бўйича алоҳида милиция батальони 2-отряд 1-гурӯх милиционерини, сержант **Мазруф ҲАКИМОВ**ни тугилган кўни билан чин дилдан табриқлаймиз. Қадрли ҳамкасбимизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик, оилавий бахт-саодат, келгуси феолиятини улкан ютуқлар тилаймиз. Жонодонидан файзу баракат аримисин!

Бир гурӯх ҳамкасблари.

ЯШИЛ МАЙДОНДАГИ БЕЛЛАШУВ

Хоразм вилояти ИИБ раҳбарияти Баркамол авлод йили муносабати билан шахсий таркибнинг касбий ва ҳисмоний маҳоратини янада ошириш максадига турли тадбирлар ўтказмоқда.

Ургандаги «Динамо» ўйингоҳида вилоят ички ишлар идоралари жамоалари ўртасида футбол мусобақаси бўлиб ўтди. Соҳавий хизматлар ҳамда шаҳар ва туман ИИБлари ходимларидан иборат 17 та жамоа ўзаро баҳс олиб боришди. Кескин ва мурасасиз ўтган беллашуларда вилоят ИИБ ва бошқарма ҳузуридаги қўриқлаш бўлими жамоалари финал босқичига йўланма олишди.

Ҳал қилувчи босқичда вилоят ИИБ жамоаси биринчи, бошқарма ҳузуридаги қўриқлаш бўлими иккинчи, терғов ҳўбсонаси жамоаси учинчи ўринга сазовор бўлишди. Беллашув якунига бағишланган тантанали тадбирда вилоят ИИБ бошлиғи, полковник Шавкат Икромов сўзга чиқиб, голибларга диплом ҳамда қимматбаҳо совғалар топширди.

Худойберган ЖАББОРОВ, «Поста» мухбири.
Суратда: вилоят ИИБ бошлиғи, полковник Шавкат Икромов голибларни тақдирламоқда.
Муаллиф олган сурат.

Болалар спорти

ҒАЙРАТЖОННИНГ ҒАЙРАТИ

Баркамол авлод йили Қарши шаҳридаги 1-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Ғайрат Набиев учун қўша-қўша омадлар келтирмоқда. Апрель ойида Тошкент шаҳрида ўтказилган «Реал-айкидо» бўйича республика очик чемпионатида қатнашиб, биринчи ўринни қўлга киритди. У 1993-1995 йилларда туғилган спортчилар ўртасида иштирок этаркан, иккинчи муваффақият - белбоғли курашчилар ўртасида ҳам биринчи ўринга лойиқ, деб топилди. Энг қувонарлиси, Ғайратжон «Реал-айкидо» федерациясининг республика терм жамоаси аъзоллигига қабул қилинди.

Ёшлиқдан спорта ошно бўлган Ғайрат дастлаб дзюдо билан шуғулланди. Қизиқиши туфайли ҳар томонлама чинқиди. Кейинги пайларда унга «Реал-айкидо» билан шуғулланиш маъқул тушди. Сўнг вилоят «Динамо» ЖТСЖ аъзоси сифатида машғулоти давом эттирди. Астойдил қилган ҳаракатлари сабаб тез орада

вилоят чемпиони бўлди. Ушбу ютуқдан илҳомланган ёш спортчи янада юксак чўқуларни забт этиш учун интилди. Бугунги кунга келиб эса республика миқёсида голиблик шоҳсуласидан жой эгаллади.

Ғайратнинг муваффақиятларни қўлга киритишида бош мураббий Элмурод Жўраев, мураббий Сардор Бердиевнинг алоҳида хизматлари бор.

Ёш спортчининг ҳаётда ўз олдига қўйган мақсадлари бисёр. Эл қорига ярайдиган касбни танлашда ҳам у ҳеч қачон иккиланмайди. Отасидек эл-юрт осоийшталлиги йўлида хизмат қилишга бел боғлаган. Дарвоқе, унинг отаси подполковник Шўҳрат Набиев вилоят ИИБ ЕХБ бошлиғи ўринбосари. Ўғлимнинг жисмонан бақувват, маънан етуқ инсон бўлиб етишишида у кишининг ҳиссаси катта.

Соҳибжамол АМИНОВА.
Қашқадарё вилояти.
Суратда: ёш спортчи Ғайрат НАБИЕВ.

ХОТИРА ТУРНИРИ

Хотира ва кадрлар кўни муносабати билан жойларда турли спорт тадбирлари бўлиб ўтмоқда. Қуйида ана шу ҳақда олиган хабарлар билан таништирамиз.

ТОШКЕНТ вилояти ички ишлар идоралари шахсий таркиби ўртасида ўтказилган футбол турнири хизмат вазирилик бажариш чоғида халок бўлган ходимларнинг хотирасига бағишланди. Унда вилоят ИИБ аппарати, мустақил бошқарма, бўлимлари ҳамда шаҳар-туман ИИБлари ходимларидан тузилган жамоалар ўзаро беллашди. Уйин якунига қўра, вилоят ИИБ ЕХБ футбол жамоаси голиб бўлди. Олмалиқ шаҳар ИИБ ҳамда Тошкент тумани ИИБ жамоаларига иккинчи ва учинчи ўринлар насиб этди.

Хуршид РЎЗИЕВ.

ти батальони биринчи, бошқарма ҳузуридаги қўриқлаш бўлимининг Наманган шаҳридаги милиция батальони иккинчи ҳамда Поп тумани қўриқлаш-қузатув батальони жамоалари учинчи ўринга сазовор бўлилар.

Турнирнинг тантанали ёпилиш маросими хизмат даврида халок бўлган ички ишлар ходимлари хотирасини ёдга олиш билан бошланди. Вилоят ИИБ томонидан голиб жамоалар, шунингдек, «Энг яхши ҳужумчи», «Энг яхши дарвозабон», «Энг яхши мураббий», «Энг яхши ҳакам» ва бошқа номинациялар голибларига ҳамда хизмат бурчини бажариш вақтида халок бўлган ички ишлар идоралари ходимларининг оилаларига қимматбаҳо совғалар топширилди.

ралари ходимлари ўртасида спортнинг қўл жағи тури бўйича полковник А. Юлбарисов хотирасига бағишланган турнир бўлиб ўтди.

Унга яқин жамоалар олти вазн тоифасида ўзаро беллашган бу мусобақа аввалгиларидан анча фарқ қилди. Ўз вази бўйича гиламга чиққан полвонлар орасида янги номлар кашф этилди. Айниқса, вилоят ИИБ, қўриқлаш, ёнгин хавфсизлиги бошқармалари, харбий қисм, МХХ вилоят бошқармаси жамоалари катта тажрибага эга эканликларини яна бир бор намойиш этди.

Турнирнинг мутлақ вазн тоифасида вилоят МХХБ ходими Х. Эргашев ва ЕХБ 3-ХЕО 17-ХЕОК ёнгин ўчирувчиси, кичик сержант Ш. Баратов қўлга киритди.

Умумжамоа ҳисобида вилоят МХХБ вакиллари биринчи, харбий қисми иккинчи, вилоят ИИБ

НАМАНГАН вилояти ички ишлар идоралари шахсий таркиби ўртасида футбол бўйича «Динамо» биринчилиги ўтказилди. Вилоят ИИБ аппарати, мустақил бошқармалар, шаҳар ва туманлар ИИБлари вакилларидан иборат 24 жамоа майдонга тушдилар.

Турнир нияҳиссида вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ патруль-пост хизма-

Шавкатжон СОДИКОВ, подполковник.

ҚАРШИ. Вилоят марказидаги «Геолог» ўйингоҳида вилоят «Динамо» ЖТСЖнинг ҳўққ-тартибот идо-

спортчилари эса учинчи ўринни эгаллади.

СОДИҚ РАҲИМОВ.

БУХОРО шаҳрида «Динамо» ЖТСЖ жамоалари ўртасида спортнинг футбол тури бўйича мусобақа бўлиб ўтди. Унда 21 та жамоалари ўзаро беллашди.

Мусобақада вилоят ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими жамоаси барча рақибларини доғда қолдирди ва биринчи ўринни эгаллади. Вилоят МХХБ жамоаси иккинчи, Бухоро темир йўл бекати тармоқ ИИБ жамоаси учинчи ўринни эгаллашди.

Шунингдек, «Бухоро» спорт мажмуасида Хотира ва кадрлар кўнига бағишлаб «Спорт байрами» мусобақалари ташкил этилди. Унда жамоалар спортнинг 400 метрга югуриш эстафетаси, 3000 метрга югуриш, армстретлинг ҳамда аркон тортиш турлари бўйича кўн синнашди.

«Спорт байрами» мусобақаларида умумжамоа ҳисобида вилоят ИИБ аппарати 1-ўринни эгаллади. 2-ўрин вилоят ИИБ ЕХБ жамоасига берилди. 3-ўрин эса Жондор тумани ИИБ жамоасига насиб этди.

Комил БОБОВЕВ, подполковник.

АҚЛ ЧАРХИ

Газетамизнинг 24 апрелдаги 17-сонидан берилган машқларга қуйидаги мухлисларимиз тўғри жавоб йўллашган: **Ёнгин хавфсизлиги олий техника мактаби ўқитувчиси, катта лейтенант Шерзод Мирзаев, Бухоро вилояти Олот тумани ИИБ ходими, сержант Содик Пириев ҳамда Тошкент шаҳар Ҳамза тумани ИИБ ходими, сафдор Шерзод Беғалиев.**

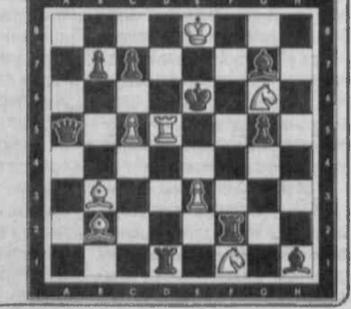
Жавоблар қуйидагича:

Икки юриш. **1. Рух h5; Пиёда f6. 2. Отеб #.**
Уч юриш. **1. Фарзин a5; Пиёда b4. 2. Шоҳ b1; Пиёда c5. 3. Фарзин a1 #.**

НАВБАТДАГИ МАШҚЛАР:

Жавобларингизни 232-05-51 (факс)га жўнатишингиз ёки 231-40-92 рақамли телефон орқали билдиришингиз мумкин.

Бир жиноят тафсилоти

БЕВАҚТ УЗИЛГАН ЛПРОҚ

Кўзинг осуда туни. Юлдузлар кучоғидаги тўли ой янада гўзаллашиб, кўнглига ажиб тароват бахш этади. Саргайган япроқлар энгил шабаддадан шитирлаб, мўъжизкор табиатнинг бетакор куйини чалади. Ха, ҳар бир фасл табиатнинг ўзига хос гўзаллигини кашф этади. Аммо фариб кулбада истикомат қилаётган чолкампирининг кўнглига қил сиймайди. Ойнаса аянинг негадир дили гаш.

«Халиям уломайсанми?» - деди кампирининг чуқур «уф» тортганидан уйғониб кетган Олим бобо.
- Қизим Гулчехрадан ташвишданман. Кейинги пайтда эри уни кўп ҳақоратляпти. Кеча йиғлаб келганида яна ортига кайтардик. Беш-олти кун уйда қолганида байлик куёвимиз унинг кадрига етган бўлармиди, - пиқиллади ая.

«Этиб ухла, ҳаммаси яхши бўлади. Икки-уч кундан кейин ўзимиз бориб куёв билан яхшилаб гаплашиб келамиз, - деб кампирини тинчлантирди чол.
... Шаҳарнинг тунги чироқлари гўзалликда юлдузлардан қолишмас, бандидан ўзилиб тушаётган япроқларнинг ажиб товуши тун сокинлигини далолат беради. Ҳашаматли уй соҳибасининг чироғи тўлини ойнақидан асло кам эмас эди. Афсуски, у вужудини куйдираётган оташдан халос бўлиш учун бамисоли аждардек оғзидан олов пуркаб, захрини жазманига сочарди:
- Яна хотинчангининг олдига бордингизми?
- Кеча ҳайдаб юборганим, қайтиб келибди, - мингирлади эр.
- Мен туйфали шу даражага етганингизни унутдингизми? Агар отам бўлмаганида ўша кичик фирмангиз аллақачон қасодага учарди. Бугун кимсан, катта бир идоранинг раҳбари бўлиб, кўрақ кериб юрибсиз. Мен эса «Зайнаб»га ўхшаб рашк ўтида ич-ичимдан куйиб кетаяпман. Сиз эса буни била туриб, «Кумуш»нингизнинг олдига чопасиз. Ёки кундошимга захар бериб қотилга айланганимни истайсизми? - уйни бошига кўтариб бақирди Лола.

«Кўроқ ва номард эмасман. Муаммомини ўзим ҳал қиламан. Фақат мендан воз кечмасанг бас, жоним, - деб суюқлисини эрқалатди Дилшод.
Икки кундан сўнг уяли телефони орқали совуқ хабар эшитган Дилшод кўчага отилди. У уйига етиб келганда одамлар тўпланган, ичкарида бир гуруҳ ички ишлар ходимлари нима биландир бақд эди. Хоналардаги буюмлар ҳар томонда сочилиб ётарди. Дилшод турмуш ўртоғи Гулчехранинг қонга беланган жасадини кўриб, ўзини унинг устига ташлаганича, ҳўнраб йиғлаб юборди. Яқинлари ва қўни-қўшилар унга тасалли

беришди. Томорқасида пишган мева-чева-лардан невараларига олиб келган чолкампири бу аянчли воқеани кўриб, шалвираб қолишди. Олим бобо кампирини сўзди, аммо Ойниса аянинг қўлоғига гап кирмас, оёқ ва қўллари мажолсиз эди. Унинг увишган бармоқлари орасидан сирғалиб тушган елим халта йиртилиб, қўзни қамаштирувдек қип-қизил олмалар ҳар томонга думалаб кетди. Олим бобо ички ишлар ходимларига охириги пайтда куёвининг қизига бўлган муносабати анча ёмонлашганини айтди. Аммо уни қотилликда айблаш учун асос йўқ эди. Чунки Дилшоднинг эрталаб фарзандларини боғчага ташлаб, кейин иш ўтгани ва кун бўйи ишхонадан чиқмаганини тасдиқлов-

ассасасидан чиқиб келган жиянига алам-задалик билан гапирганини айтди. Рустам гиёҳвандлик моддаларини сотиш ва истеъмол қилишда айбланиб, қамқоқонада жазо муддатини ўтаётган экан.
Эртасига капитан Комилов Рустам Тошевнинг шахсини аниқлади ва бажариладиган ишларни режалаштириб олди. Бу вақтда соат тунги бирга яқинлашган эди. У уйига борганда бир-бирдан ширин уч ўғли аллақачон уйкуга кетганди. Эрининг касби, машаққатли хизматиға кўникиб кетган Маргарита унга пешвоз чиқиб, олдига оват қўйди.
Комилов кеч ётса-да, одатдагидек эрта туриб, очик ҳавода бадантарбия қилди. Иш-

мили уни биринчи марта кўраётган бўлса-да, худди олдиндан танишдек муомала қилиб, аҳолини сўради.
- Ташқарида қарздорлар қолмади?
- Рустам бошини кўтарди ва бир зум ўйланиб турди-да «қанақа қарздорлар, ҳеч нарсага тушунмапман», деди. Терговчи суҳбатга жим қўлоқ тутарди.
- Сендан уч ярим минг АҚШ доллари қарз бўлиб қолган шахсини назарда тутаяпман, - бироз аниқлик киритди капитан. Рустам худди чаён қаққандек бир сапчиб туриш, пойинтар-сойинтар гапирга бошлади.
- Канақа доллар, қанақа қарз, ҳеч кимни билмайман, билишни ҳам истамайман?!
- Демак, уч ярим минг АҚШ доллари бериши керак бўлган одамни унутгансиз. Шундайми?
- Аблаҳ, қотилликка буюртма бериб, яна устимдан қарз қилибди-да. Қоғоз-қалам беринг, ҳаммасини ёзиб бераман, - деди у.

Шундан кейин терговчи ва тезкор вакил прокурор ҳузурда бўлишди. Эртаси кунни Комилов Дилшод яшайдиган маҳаллага бориб, у ҳақда сўраб-суриштирди.
- Дилшод аканинг уйи шуми? - сўради у саломни ҳам унутиб, кўзларини лўқ қилиб қараб турган йигитга.
- Ҳа, нима ишингиз бор эди?
Комилов ўзини таништирди. Шу пайт ичкаридан:
- Ким экан? - деган овоз эшитилди.
- Ички ишлар идорасидан, сизни сўраяпти, дада, - деди йигит баланд овозда.
- Кирсин.

Тўқин дастурхон атрофида эрқагу жувонлар қаҳ-қаҳа отиб, қулиб ўтиришарди. Капитан улар билан қисқа саломлашиб, ўзини таништирди: «Қайси бирингиз Дилшод Гофуров бўласиз?» деб сўради.
- Табва, Дилшод Гофуровни танимайдиган, унинг кимга қувё эканлигини билмайдиган одамлар ҳам бор экан-да.
- Уйингизда ўтирганган «Нексия» автомашинаси бор экан. Шунга аниқлик киритиш мақсадида сизни бошқармага олиб кетиш учун келдим, - деди капитан овозини сал баланд кўтариб.
- Бу тўхмат, ҳеч қаерга бормайман, - асабийлашди Дилшод.
- У ҳолда сизни мажбуран олиб кетишимга тўғри келади, - деди Комилов. Улар машинага ўтириб, йўлга тушишди.

- Қизингизнинг тутилган кунини нишонлаётганмидингиз? - машина маҳалладан узоклашиби билан сўради капитан.
- Ёлғиз қизимнинг шундай хурсандчилигини бузиб, яна сўрашингизга ўлайми? - қовоғини уйди Дилшод.
- Узр, хизматчилик. Лекин онаси тирик бўлганда қизингиз бундан-да шод бўларди. Дилшоднинг ранги ўзгарди.
- Бу билан нима демоқчисиз? - деди у кўзлари олайиб. - Онасига тил теккизмаган, раҳматли хотиним гўрида тинч ётсин.
- Гулчехра жойида тинч ёки нотинч ётганлиги ёлғиз Аллоҳга аён. Аммо унинг жонига қасд қилган бошқа бир одам виждон азобида қийналаётгани аниқ, - деди Комилов Дилшодга қараб.
Дилшод капитаннинг ўткир нигоҳига дош беролмай, кўзларини олиб қочди.
- Нимага шамма қилаяпсиз, тушунмадим? - деди у елка қисиб.
- Рустам Тошев деган шахсдан уч ярим минг АҚШ доллари қарз бўлиб қолганингизни назарда тутаяпман.
- Машинани тўхтатинг, гаплашиб оламиз, - жонхотлатда бақирди Дилшод.
- Бошқармага борганимизда бафуржа гаплашиш учун етарли имкон бўлади, - деди капитан.
- Ҳохласангиз эски «Жигули»ни янги «Нексия»га алмаштириб бераман. Илтимос, ёпиғлик қозон ёпиғлигича қолсин! - ялина бошлади Дилшод.
Комилов ундан янада кўпроқ нарса билиш учун «йўқ» маъносига бош чайқади.
- «Нексия»га қўшиб, эллик минг доллар ҳам бераман.
- Тушунмадим, нега баҳони ошираяпсиз. Буларни менга нима учун бермоқчисиз? - яна ўсмоқчилади капитан.
Дилшод кўллари билан сочишни чангаллаб, беҳушов бақирди:
- Хотинимни ўлдиртирдим учун.
- Афсуски, ҳамма нарсани ҳам сиз ўйлаганчалик пул, мол-дунё ва кимингдир соясига туриб хал қилиб бўлмайди, - деди Комилов баланд овозда.

Улар бошқармага келишгач капитан Дилшоднинг олдига қоғоз-қалам қўйиб, гапирганларини ёзиб беришини билдирди.
- Хомтама бўлманг, мен ҳеч нарса демаядман. Ҳали мол-дунё, таниш-билишнинг қудратини кўрсатиб қўяман. Ҳозир прокурорга бориб, устингиздан арз қиламан, - вихор билан деди Дилшод.
- У ерга боришинг хожати йўқ, чунки прокурорнинг ўзи сизни қўшни хонада кутиб ўтирибди. Фақат озгина вақтингизни оламан холос, - деб капитан диктофон тугмачасини босди. Қабих жиноятини яришиш учун ўзининг боғина қилган илтижоларини эшитиб, Дилшод оғзини ланг оғганча анграйиб қолди.
Орадан бир ой вақт ўтиб, одил суд ҳукмига кўра, Дилшод Гофуров ва Рустам Тошев узок муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Шухрат АБДУЖАБОРОВ, подполковник.

чи гувоҳлар бор эди. Чолкампири мўйлови сабза ура бошлаган Алишер ва тўрт яшар Наргизани бағирларига босганча нафасларини ичига ютиб, мунгайиб, кўз ёш тўкиб қолавершишди.
Орадан уч йил ўтиб, қўз кунларининг бирида ишга шўнғиб кетган тезкор вакил, капитан Камолитдин Комиловнинг хаёлини телефон кўнгириғи бузди. У гўшани кўтарганда танишларидан бири шошилчин учрашиши зарурлиги, метронинг «Буюк ипак йўли» бекатида қўтишини айтди. Комилов айтилган манзилга етиб келганда Собир бетокат, у ёқдан, бу ёққа юриб турарди. У маҳалладор Рустам Тошевнинг беш минг АҚШ доллари эвазига Гулчехрани ўлдирганлиги, бироқ буюртмачи - унинг эри Дилшод бор-йўғи бир ярим минг АҚШ доллари берганини яқинда жазони ижро этиш му-

хонасига келиб туман ИИБда ўтган йилларда содир этилиб, очилмай қолган қотиллик жиноятлари бўйича тўлланган йиғма жилдлар билан танишиб чиқди. Марҳума Гулчехра Олимованинг сирли ўлими юзасидан олиб борилган суриштирувлар жамланган йиғма жилддан топди.
Тезкор вакил батафсил ахборот тайёрлаб, бошлиқ олдига кирди. Уни диққат билан ўқиб чиққан раҳбар бир зум сукут сақлаб, капитаннинг галдаги режалари билан қизиқди. У прокуратура терговчиси билан бирга Рустам Тошеви сўроқ қилишини билдирди. Бошлиқ бу оғир жиноятни фош қилиш жуда мушкул эканлигини тушутирди. Камолитдин тушлик қилиб, прокуратура терговчиси Қобил ака билан жазони ижро этиш муассасасига борди. Махбус тергов хонасига олиб чиқилди. Гарчи Ко-

БОЛАЛАРНИНГ ЯҚИНЛАРИ БОРМИ?

Тошкент шаҳар ИИББ Вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш марказига 2010 йил 27 апрель кунин Тошкент шаҳар Учтепа тумани ИИБ ХООБ ходимлари томонидан 4-5 ёшлардаги ўғил бола келтирилган. У ўзини Фаёз деб таништирган. Ота-онаси, қариндошлари ҳамда муқим яшаш жойи ҳақида бирор маълумот бера олмади.

Белгилари: бўйи 110-115 см, ўртача гавдали, лаби ингичка, қулоқлари ўртача, сочи, қошлари ва кўзлари қора.
Кийимлари: эгнига кўк жинси шим, оқ футболка, оёвига кўк резина шиппак кийган.

Шу кун марказга Учтепа тумани ИИБ ХООБ ходимлари томонидан 3-4 ёшлардаги яна бир ўғил бола олиб келинган. У ўзини Дониёр деб таништирган. Ота-онаси, қариндошлари ва муқим яшаш жойи ҳақида ҳеч қандай маълумот бера олмади.
Белгилари: бўйи 100-105 см, ўртача гавдали, лаби қалин, қулоқлари ўртача, сочи, қошлари ва кўзлари қора.
Кийимлари: эгнига кўк жинси шим, кўк футболка, оёвига қоросовка кийган.

Ўқорда номлари зикр этилган болалар тўғрисида бирор маълумотга эга бўлган фуқаролардан Тошкент шаҳар ИИББ Вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш марказига 212-49-76, 212-42-56, 212-23-48 рақамли телефонлар орқали хабар беришларини сўраймиз.

ШАХСИ АНИҚЛАНМОҚДА

2008 йилнинг 29 сентябрь кунин Сурхондарё вилояти Жарқўрган туманидаги Янгибўри маҳалласида жойлашган қумликдан номаълум шахсининг мурдаси топилган.

Кийимлари: малларанг, яшил рангли тулли бор халатсиз оёғлар кўйлаг, ёқаси, елка қисми кашталанган, малларанг, кўк тулли лозим, бодом тулли чети бинафшаранг рўмол, қизил, олд қисмига орак тасвири туширилган «LOVE» ёзуви шиппакда бўлган. Шунингдек, ёнидан кўк дастали пичок, қалам ва тароқ топилган.

2008 йилнинг 23 сентябрь кунин Жарқўрган тумани Янгиобод маҳалласи худудидати даладан ёши тахминан 55-60 ёшлардаги эркак кишининг мурдаси топилган.
Белгилари: кўзлари қорамтир, бурни катта, сочи оқарган, қулоқлари ўртача, соқол-мўйлови оқарган.
Кийимлари: йўл-йўл қора кўйлак, қора синтетик трико, эски қора чопида бўлган.

2006 йилнинг 28 июнь кунин Жарқўрган тумани Гулистона маҳалласи билан чегарадош Ангор туманидан оқиб ўтувчи Занг каналининг ўнг қирғидан Осие миллатига мансуб, тахминан 40-45 ёшларда бўлган эркак кишининг мурдаси топилган.
Белгилари: бўйи 170-175 см, сочиға оқ оралаган, қошлари қалин, бурни тўғри, катта.
Кийимлари: қорамтир оқ-қора йўлли кўйлак, қора шим, қора чарм қамарда бўлган.

2007 йилнинг 21 июль кунин Жарқўрган тумани Қўштепа маҳалласи билан чегарадош Ангор туманидан оқиб ўтувчи Занг каналидан Осие миллатига мансуб, тахминан 45-50 ёшлардаги эркак кишининг жасоди топилган.
Белгилари: бўйи 170-175 см, сочиға сариқ оқ оралаган, мўйлови бор.
Кийимлари: қора оқ чизикли энги узун, ёқали, бир чўнтакли кўйлакда бўлган.
Алоҳида белгиси: жағ пастки қисмида тўртинчи тиши йўқ.
Ўқорда белгилари қайд этилган шахси аниқланмаётганлар ҳақида бирор маълумотга эга фуқаролардан Сурхондарё вилояти Жарқўрган тумани ИИБга ёки яқин орада жойлашган ички ишлар идорасига хабар беришларини сўраймиз.

2008 йилнинг 30 август кунин Қарши шаҳар 3-миқтутуман 66-ўй ертўласидан Европа миллатига мансуб, тахминан 50-60 ёшларда бўлган эркак кишининг жасоди топилган.

Белгилари: бўйи 175-180 см, сочи сарғиш, узун, қошлари сарғиш, ётсимос, кўзлари мовий, қиррабурун, лаблари тўтук.
Кийимлари: яшил кўйлак, қора, қизил йўлли спорт шими, қоросовкада бўлган. Қўлида соати бор.
Шахси аниқланмаётганлар ҳақида бирор маълумотга эга бўлган фуқаролардан Қашқадарё вилояти ИИБга ёки яқин орада жойлашган ички ишлар идорасига хабар беришларини сўраймиз.

ҚИДИРИЛМОҚДА

Самарқанд вилояти Пайарик тумани ИИБ томонидан қуйидаги шахслар жиноят содир этиб, тергов идораларидан қочиб юрганлиги учун қидирилмоқда.
Шухрат Мухаммадович Темиров. 1982 йилда туғилган, Пайарик шаҳар Мухимий кўчаси, 1-уйда яшаган.

Белгилари: бўйи 165-170 см, сочи, кўзлари ва қошлари қора.

Зарифжон Бекназарович Амантурсунов. 1975 йилда туғилган, Пайарик шаҳар И.Рахмонов кўчаси, 2-уйда яшаган.

Белгилари: бўйи 170-175 см, сочи, кўзлари ва қошлари қора.

Ўқорда номлари қайд этилган шахсларни қўрган, қародалиги ҳақида маълумотга эга фуқаролардан Самарқанд вилояти Пайарик тумани ИИБга ёки яқин орада жойлашган ички ишлар идорасига хабар беришларини сўраймиз.

Ичкиликбозлик - иллат

АВВАЛ ИЧИШДИ, КЕЙИН «ЮВИШДИ»...

Базм авжига чиқди. Обод Бобожоновнига суннат тўйига йиғилганлар унинг ўғилчасига яхши ниятлар билдириб, қадаҳ кўтаришди. Улфатлар Б. Санжарбек, О. Рашид, Я. Ҳакимбойи ва Ҳ. Фарҳодлар шу кун давранинг «гули»га айлановишди. Ҳамма тарқалса ҳам улар негадир кетишга шошилмадилар. Вақт алламаҳал бўлганда тўйдан қайтишди. Кейфи ошган Рашид йиғитларга яқинда олган «Матиз»ни ювишини айтди.

Шогирд, балиқ егани борамиз, - деди у Санжарбекка юзланиб, - Пулим етмаса ўзинг тўлайсан. «Нексия»-нгни ҳайдаб чиқ! Бир хизмат қилсанг қилибсан-да. Мендан ҳам қайтиб қолар.
Улфатларнинг «бахти»га Санжарнинг отаси уйда йўқ экан. «Нексия»да йўлга тушишди. «Матиз»ни ювиш бошланди. У гарчи узок давом этмаган бўлса-да, ичкилик ўтирганлар миясини яхшигина захарлади. Зиефат тугаб, уйга қайтаётган улфатларнинг ҳаммаси маст эди. Санжар ҳам, бошқалар ҳам шу кунни базм охириқубат қандай тугашини ўйлаб кўришмади.
Машина Хонқа тумани Навхос қишлоғидаги «Эшонхос» қабристонини олдига етганда йўлдан чиқиб кетиб,

зовурга қулади. Санжар бирпас ҳушини йўқотиб ётди. Узига келганида Рашид ва Ҳакимбойлар оғир аҳволда эканлигини кўргач Фарҳод билан машинанинг ойнасини синдириб, бир амаллаб ташқарига чиқаришди. Рашид олган оғир тан жароҳати туйфали воқеа жойида ҳаётдан кўз юмди. Ҳакимбой эса туман марказий касалхонасида оламдан ўтди.
Шу тариқа оқ арокнинг қора килмиши икки оилага аза келтирди. Фарзандлар етим қолди. Хулоса ўрнида шунини айтиш лозимки, тўй бўлгани яхши, аммо у ҳеч қачон фожиага олиб келмасин.

Анвар ХУДАШКУРОВ, Мирза АБДУЛЛАЕВ, майор.

Хоразм вилояти.

Рассом Муроджон УНГАРОВ.

«Иссиқ изида» фош этилди

Шу йил бошларида Фарғона шахрида жажжигина қизалокнинг ўғирлаб кетилиши ҳаммани оёққа турғазди. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимларининг ҳамкорликда олиб борган тезкор суриштирув ва қидирув ишлари натижасида бу жиноят «иссиқ изида» фош этилиб, ўғирланган қизалоқ ота-онасига соғ-омон қайтарилди.

БОЛА ЎГРИСИ ЖИБСАДА

Шу кунни Зарифахон турмуш ўртоғи Азизбек, ўғли Асилбек ва қизи Чароқсон билан Фарғона шаҳридаги савдо мажмуасига харид учун келган эди. Азизбек ўғли билан ташқарига қолди. Зарифа эса қизини олиб, савдо мажмуасидан дўконларнинг бирига кирди. У ўзига ёққан халатни кийиб кўрмоқчи эди, қизи хархаша қила бошлади.
- Қизингизни кўтариб тураман, сиз бемалол қияверинг, - деди нотаниш аёл.
Зарифа бу аёлни шу дўкон сотувчиси, деб ўйлаб, рози бўлди.
- Опа, бу халат сизга торроқ экан, бошқасини олсангиз яхши бўлади, - деди халиги аёл.
Зарифа бошқа халат олиш учун ичкарига кириб чиқсаки, қизи ҳам, аёл ҳам йўқ. Сотувчи: «Синглим, бу аёл сизнинг шерингизга бўлса керак деб ўйлабман», деди. Буни эшитиб, Зарифа қарақт бўлиб қолди. Турмуш ўртоғи билан 15-20 дақиқа қидириб, болани топилса олмагач, шаҳар ИИБга мурожаат қилишди.
Зудлик билан вилоят ИИБ бошлигининг биринчи ўринбосари, полковник Р. Маматов раҳбарлигида вилоят ва Фарғона шаҳар ички ишлар бошқармаларининг тажрибали хо-

димларидан иборат махсус қидирув гуруҳи тузилиб, жиноятни фош этиш бўйича тезкор суриштирув ва қидирув ишлари бошлаб юборилди. Бунинг натижасида номаълум шахс қизча билан савдо маркази ёнидаги шохбекатдан хусусий автомашиналардан бирига ўтириб, Андижон шаҳрига кетганлиги тўғрисида маълумот олинди.
Ўқоридиға воқеадан бир кун олдин шаҳар ИИБ профилактика инспектори, капитан Э. Юлдашевнинг хизмат хонасига бир аёл фуқаролик паспорти топиб олганлиги, уни эгасига қайтариб беришни сўраб келади. У ўз худудидида бундай аёл яшамаслигини билгани учун унинг шахси билан қизиқди ва фуқароларни қайд қилиш китобига у ҳақдаги маълумотлар, ҳатто уяли телефони рақамини ёзиб қўйди.
У Андижон вилоятида яшовчи Дилдора (исми ўзгартириб берилмоқда) бўлиб, белгилари хабарномадаги қизчани ўғирлаб кетган аёлникига ўхшаб кетарди. Капитан Э. Юлдашев қидирув гуруҳига ушбу маълумотларни тақдим этди.
Дилдора қизча билан бирга Хонобод шахрига қараб йўл олар

Фарғона вилояти.

экан, у ерда яшовчи таниши Юлдузга қўнғироқ қилди:
- Опа, яхшимисиз, сизникига меҳмон бўлиб боряпман. Ёлғиз эмасман, қизим ҳам бор, - деди.
Юлдуз қизча билан савдо маркази уйда ёлғиз ўзи яшарди. Дилдора соат 20.00 лар чамасида Хонободга, Юлдуз ишлаётган ошхонага Чароқсон олиб келди. Кейин бирга хондонга боришди. Дилдора қизча билан Юлдузнинг уйда бир кеча тунади. Эртаси кунни Чароқсон олиб, айланма йўллар орқали Қирғизистон Республикаси худудига ўтиб кетди.
Ички ишлар ходимлари Юлдуз яшайдиган хондонга етиб келишганда Дилдора қизча бўлган эди. Фарғона ва Андижон вилояти ички ишлар идоралари, МХХ ходимлари туну кун қидирув-суриштирув ишларини давом эттирдилар. Андижон вилояти Пاختаобод тумани ИИБ ХООБ профилактика инспектори, лейтенант М. Исроилов ўзи хизмат қилаётган худудда бола етказган шўхали аёлни учратиб қолди. Унинг бежо ҳаракатларидан шўхаланиб хизмат хонасига олиб бориб суҳбатлашгач, Дилдора эканлиги ойданилади. Аёл қўлга олинди, Чарос оиласига қайтарилди.
Дилдора муқаддам икки марта

судланган. Ота-онаси ва яқинларининг танбехларидан тўғри хулоса чиқармай, қингир йўлгага кириб кетганлиги учун ўзи яшаб турган ота-уйига ҳам сиймаган. У билан суҳбатлашганимизда қизчани яхши кўриб қолиб, боқаман деб олиб кетганлигини маълум қилди. Икки марта судланган, ўзи тарбияга муҳтож аёл қандай қилиб ёш болани тарбиялаши мумкин?! Дилдора айтаётган сўзлар нечоғли тўғрилиги, аслида бу ишга қандай мақсадда қўл урганига тергов ҳаракатлари давомида қонуний баҳо берилди.
Мазкур жиноят «иссиқ изида» очилишида Фарғона вилояти ИИБ ЖК ва ТҚБ бўлим бошлиғи, подполковник А. Каримов, бўлим бошлиғининг ўринбосари, подполковник Р. Сотволдиев, Фарғона шаҳар ИИБ бошлиғи, подполковник А. Умрзоқов, бошлиқнинг биринчи ўринбосари, капитан Қ. Уринбоев, профилактика катта инспектори, капитан Х. Қодиров, профилактика инспектори, капитан Н. Сотволдиевлар фидойилик кўрсатишди.

Бўрибой ОМОНЗОДА, подполковник. Фарғона вилояти.

Тошкент вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби вилоят ИИБ Алоҳида вакилларини бажарувчи сафарбарлик отряди командири, майор Баҳодир Садировга онаси
МУНОЖОТХОН янинг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардик билдирадилар

Қашқадарё вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши Чироқчи тумани ИИБ тергов бўлими катта терговчиси, майор
ОЛИМЖОН АМИНОВнинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига таъзия изхор этадилар.

Қашқадарё вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши Дехқанообод тумани ИИБ бошлиғи, подполковник М. Раҳимовга онаси
АНОР МОМОНИЯнинг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардик билдирадилар.

Транспортдаги ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби Термиз темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ Сариев темир йўл бекатидаги тармоқ ички ишлар бўлими бошлиғи, капитан А. Иброғимова падари бузуқворни
АБДУГАФФОР отанинг вафот этганлиги муносабати билан таъзия изхор қиладилар.

Транспортдаги ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби Термиз темир йўл бекатидаги тармоқ ИИБ Болдир темир йўл бекатидаги тармоқ ички ишлар бўлими бошлиғи ПИХ миллионери, сержант Т. Тилваёвга падари бузуқворни
ТўРА отанинг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардик билдирадилар

18 май – Халқаро музейлар куни

ЎТМИШГА САЁХАТ

Халқимизнинг олис ўтмишини ўрганишда музейларнинг ўрни алоҳида. Кишилик жамияти илк ташкил топган чоғдан ҳозиргача бўлган вақт оралиғида яратилган ноёб чизгилар, суратлар, кийим-кечак, рўзгор буюмлари, ов қуроллари-ю, тафаккур маъсули бўлмиш ҳайкал ва суратларни айнан музейларда кўришимиз мумкин. Бу эса ўз-ўзидан тарихимизни ўрганишда муҳим қўлланма бўлади. Шунингдек, аждоқларимизнинг ҳаётини ўрганишда энг йўқиб қолган тарихимизни ўрганишда муҳим музейлардан бири ҳисобланган Ўзбекистон Давлат санъат музейи 1918 йилда ташкил топган бўлиб, дастлаб бор-йўғи 500 та экспонатдан иборат кичик кол-

лекцияга эга эди. Улар асосан рус ва фарб санъат асарлари, суратлар, ҳайкаллар, чинни, бронзадан ишланган буюмлардан иборат бўлган. – Бугунга келиб музейимизда экспонатлар сони 60 мингдан ошди, – дейди музей директори ўринбосари вазифасини бажарувчи О. Удовенко. – Жумладан, қазилмалар чоғида топилган ҳайкаллардан тортиб, миллий ҳунармандчиликнинг энг қадимги намуналари, шу қатори рўзгор буюмлари-ю, ов қуролларига чарчабарчасини кўриш мумкин. Бундан ташқари, Европа ва Фарб санъати, кишини ҳайратга солувчи суратлар, ҳайкаллар ҳам эътиборингизни тортади.

Музейга кираверишдаги ёғоч дарвоза диққатингизни тортади. Бу дарвоза XIX асрда Кўкonda ёғочга ўймакорлик билан ганчлашиб ишланган бўлиб, сўнгра Тошкентга олиб келинган – Шайхонтоҳур дарвозасидир. Орадан шунча вақт ўтса-да, асл холини йўқотмаган дарвоза гўё ўша давр Тошкент шаҳри, от-уловлар ва аравалар, дўппи, тўн кийган одамлару, паранжи ёпинган аёлларни кўз ўнгингизга келтиради. Иккинчи қаватдаги кийим-кечаклар эса сизни ундан-да олис йилларга етаклайди. Кашталар солиб тикилган зардўзи оёқ кийимлар, чопонлар, аёллар халатлари, болалар кийим-кечаклари, сўзана ва кашталар момоларимизнинг ниҳоятда санъатни нозик илғаган, чевар эканликларидан далолатдир. Ўймаганчлар солиб ишланган сандиқлар стол-стуллар, жовонлар, мисдан ишланган барқаш, лаганлар, офтобалар эса аждоқларимизнинг нечоғли моҳир уста, ҳунарманд эканликларидан дарак беради. Рангин бўёқлар билан, жуда сифатли ёғочларга, тўширилган тасвирларга қойил қоласиз, хайратни бажарувчи О. Удовенко. – Жумладан, қазилмалар чоғида топилган ҳайкаллардан тортиб, миллий ҳунармандчиликнинг энг қадимги намуналари, шу қатори рўзгор буюмлари-ю, ов қуролларига чарчабарчасини кўриш мумкин. Бундан ташқари, Европа ва Фарб санъати, кишини ҳайратга солувчи суратлар, ҳайкаллар ҳам эътиборингизни тортади.

қуёшнинг нечоғли мафтункор, сеҳрли эканлиги хусусида ўйга толасиз. Биз учун оддий туюлган манзаралардаги мукамал гўзаллиқни кўрасиз. Шунингдек, музейда йилга тўрт-беш марта турли хил кўргазмалар ташкил этилади. Чет давлатларда ўзбекининг қадимий маданияти ва тарихини кўрсатиш мақсадида бошқа юртларда ҳам кўргазмалар уюштирилмоқда. Масалан, шу кунларда эса Корея Миллий музейида «Ўзбекистоннинг қадимий маданияти ва тарихи» мавзусидаги кўргазма бўлиб ўтмоқда. Бир йил давомида ўтказилиши кўзда тутилган. Мазкур тадбирда ёғоч ўймакорлиги, ёғочга нақш солиш, шунингдек, доира,

тор, дутор сингари мусиқа асбоблари устаси Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби Усмон Зуфаровнинг яратган санъат асарлари намойиш этилмоқда. Хулоса ўрнида шунини айтиш мумкинки, музейлар ёш авлоднинг тарихини ўрганишда, аждоқларимизнинг ҳаёти билан яқиндан танишиш ва шу қатори нодир санъат асарларидан баҳраманд бўлишида жуда катта аҳамиятга эга. Шунингдек, тафаккури ва дунёқарашини юксалтиришда беқийсдир. **Умида БОЛЛИЕВА, «Поста» муҳбири.** Суратларда: музей залларида. **Абу КЕНЖАЕВ** олган суратлар.

DIQQAT, TEST!

TARIX FANIDAN TESTLAR

(Davomi. Boshlanishi o'tgan sonlarda).

- 291. Oltin asrning asosiy xarakteristikasi...
292. Qachondan boshlab Old Osiyo hududida ilk davlatlar paydo bo'ldi?
293. Mil. av. XVIII asrda Kichik Osiyoda qaysi davlat tashkil topdi?
294. Xett podsholigining poytaxti qaysi davlat?
295. Xettlarning asosiy mashg'uloti nima?
296. Qaysi xalq jangovar aravalar va qoq o'rtasida temir uchlik o'rnatilgan qalqonlardan foydalanishgan?
297. Xettlarning xavfli raqibi qaysi podsholik?
298. Qaysi xalq otliq qo'shindan foydalanishgan?
299. Xettlar Ossuriya tahdidi xavf-xatari ostida qaysi davlat hukmdori bilan sulh tuzishga majbur bo'ldi?
300. Mil. av. XIII asrda qaysi xalq xettlar yurtini bosib oldi?
301. Xett podsholigi hozirgi qaysi davlat hududida joylashgan edi?
302. Mitanni podsholigi hozirgi qaysi davlat hududida joylashgan edi?
303. Mesopotamiya hozirgi qaysi davlat hududida joylashgan edi?
304. Qadimda ossuriyaliklar qayerda yashashgan?
305. Uzlarning poytaxtlari qaysilar?
306. Ossuriyaliklarning asosiy mashg'uloti nima?
307. Qachon ossuriyaliklar davlati tashkil topdi?
308. Qachon va kimning hukmronligi davrida Ossuriya o'z ravnaqining cho'qqisiga yetdi?
309. Qachon Ossuriya podsholigi qayta yuksalgan davrda Bobil, Bibi, Tir, Sidon va Falastinning bir qismini bosib oldi?
310. Niveiyani nima deb tarifiashgan?
311. Kimning hukmronligi davrida va qayerda Old Osiyoda eng yirik, sopol taxtachalardan iborat bo'lgan kutubxona jamiangan edi?
312. Mil. av. 627-yilda qaysi davlat dastlab Ossuriyadan ajralib chiqdi?
313. Qaysi davlatlar birlashib mil. av. 612-yilda Oshshur va Niveiyani zabt etishdi?
314. Davomi bor. Tuzuvchi T. ESHONOV.

Китоб жавонингизга

ШОИРНИНГ УНВОНИ – СЎЗ

Шеърнинг ҳам, шоирнинг ҳам унвони – Сўз. Шеърни шеър мақомига етказадиган мажозий, лисоний, маънавий ва мазмуний кудрат Сўз ва унинг маъносидир. Ҳозирда Ҳайдар шеърларида Сўзнинг оҳанги, ранг-райи, буй-басти, унинг бағридаги ланҳона куй – бир олам, ўзига хос олам. Баъзан уни англаб етиш қийиндек туюлади. Ана шундай пайтда шеърхон Сўз қаъридаги ботиний мазмун оламига кириб боришга эҳтиёж туйғусини сезади. Ташбеҳ – шеърнинг мағзи. Ташбеҳ қанчалик янги, теша тегмаган ва оҳори кетмаган бўлса, у шунчалик «тотли», «мазалли» бўлади. У мисрага руҳ беради, руҳлантиради. Руҳланган ва янгича руҳ олган мисра фикрга куй беради. Фикр куйи шеърни умумбашарийлик, боқийлик сари одимлатади. «Ун саккиз ёш» шеърдаги ташбеҳларнинг деярли барчаси дилга руҳ беради. Мана, улар: Ой сокин тупроқ ичра пичирлайди. Ойнинг олтин сочи, совоктан чирой, куй узра чирой жимирлар, йўртаётган оқсоч йўл, зулматдан гул хиди анқимоқ, силкинади тун, оппоқ сукунат, хайрат ютмоқ,

терак шивирдан курак солмоқ, ердан гўдак иси келар, тугишган фасл, ишқ оят... Кашқадарё вилояти ИИБ нашри – «Посбон» газетаси муҳаррири, майор Ҳайдар Ҳайдар нозик дилли сўз устаси, мажозий шеърлар битишида юксак маҳорат соҳиби. Бадий салоҳият шеърларида расо ва роса тажассумланган. Унинг яқинда «Шарқ» нашриётида чоп этилган «Кечиккан фасл» номли сайланмасига сўнги йилларда ёзган шеърлари, 30 та сонети, «Кутми масофаси» достони киритилган. Ҳайдарнинг сайланмасидаги барча шеърлар сизни кўнгли бўстонига сайрга олиб киради. Бу шеърлар шоирнинг бошини шеърят уфқига баланд қўтариб юришига, дадил ва шаҳдам одим ташлашга асос бўла олади. Ҳа, шундай. Сайланмани ўқисангиз, ўзингиз ҳам бунга ишонасиз.

Тўра НАФАСОВ, Қарши давлат университетининг профессори.

Қуйида эътиборингизга сайланмадан ўрин олган айрим шеърларни ҳавола этаёмиз.

БАТАН
Мени куяр ўзимдан ортик,
Ортиқ сунар отамдан кўра,
Кенг осмонни қилади тортиқ,
Ҳар кун турар ҳолимини сўраб.
Бир куш каби учғудай бўлсам,
Парвозимга қанот тутайди.
Ё ногаҳон йўлда қоқилсам,
Кафтга олиб жим овутади.
Хўв дўнгалек отам қабридин,
Ёнда онам, акамнинг қабри,
Тоғу тошлар унинг сабридин,
Қуримаган дарёлар сабри.

ЮРТ
Тупроғимиз лой ё тошданми,
Сарқашимизми ё мўминқобил.
Чиройимиз сочу кошданми,
Қарар бизга бир кўзда одил.
О, кўксини титратар бир дам,
Қувонч ёки нолаларимиз.
Чунки бизлар унинг-чун мумод
Бир онанинг болаларимиз.
Ўроз ХАЙДАР.

УРОЗ ХАЙДАР
Ўроз Ҳайдарнинг сайланмасидаги барча шеърлар сизни кўнгли бўстонига сайрга олиб киради. Бу шеърлар шоирнинг бошини шеърят уфқига баланд қўтариб юришига, дадил ва шаҳдам одим ташлашга асос бўла олади. Ҳа, шундай. Сайланмани ўқисангиз, ўзингиз ҳам бунга ишонасиз.

AVVALGI BONDA BERILGAN TEST BAVOLLARINING JAVOBLARI:

- 269 – b, 270 – b, 271 – d, 272 – a, 273 – b, 274 – c, 275 – a, 276 – b, 277 – d, 278 – a, 279 – a, 280 – a, 281 – a, 282 – b, 283 – d, 284 – d, 285 – b, 286 – c, 287 – d, 288 – d, 289 – b, 290 – a.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Патруль-пост хизмати ва жамоат тартибини сақлаш бош бошқармаси навбатчилик қисмининг «Ишонч телефони»: 233-13-63

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги нашрлари «POSTDA», «НА ПОСТУ» газеталари ҳамда «QALQON», «ЎЦИТ» журналлариغا 2010 йилнинг иккинчи ярми учун олуна бошланди. Вазирлик нашрлари ички ишлар идоралари ходимларининг хизмат фаолиятларини ёритишда ва уларни халқ билан яқинлаштиришда катта аҳамият касб этмоқда. «Маърифат дарси» ва «Сиёсий-ижтимоий сабоқ» руқнларида чоп этилаётган мақолалар осойишталик посбонларининг касб маҳорати, ҳуқуқий ва маънавий савиясини оширишда муҳим омил бўлмоқда. Муштарийларнинг таклиф-мулоҳазалари асосида газета-журналлар мазмундорлигини оширадиган янги руқнлар ташкил этилди. Нашрларимиздан ўрин оладиган жиноят қидирув хизмати воқеалари, терговчи қайдлари, суд очерклари ҳам кўпчиликда қизиқиш уйғотади деб ўйлаймиз. Нашрларимиз шунингдек, фарзандларингизни қонунга ҳурмат ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда ҳам муносиб хисса қўшади. Сиз азизларнинг манфаатларингизни қўзлаб, олуна нархлари оширилмади: «POSTDA», «НА ПОСТУ» – 11700 сўм. «QALQON», «ЎЦИТ» – 19200 сўм. Обунани уюшқоқлик билан ташкил этган энг фаол ҳамкорларимизни муқофотлар кутмоқда. ИНДЕКСЛАРИМИЗ: «Postda» 180 (366) «На посту» 169 (367) «Qalqon» 970 (1083) «Ўцит» 971 (1084)

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

КҮЙ. Ҳафта давомида муносабатларингизда муайян чигалликлар юзага келиши мумкин. Гийбатлардан йироқ юринг. Нохуш хабарларни эшитсангиз, дарҳол асабийлашиш ўрнига унинг тўғри-нотўғрилигини текшириб кўринг. Ушбу ҳафтада иложи борича сафарга чиқмаганингиз маъқул. Молиявий масалаларни муваффақиятли ҳал этишингиз учун қўлай пайт келди. Асосий ишингиздан ҳам, қўшимча ишингиздан ҳам тузуккина даромад ортирасиз. Аmmo бу борадаги сиригингизни бой берманг.

СИГИР.

Келаётган ҳафтада фаолиятингиз ошади. Янги-янги қобилиятларингиз очилади. Бу ҳафта ўз гоёларингизни ҳаммаслақларингиз билан ўртоқлашингиз учун ҳам қўлай пайт. Ижодий фаолиятингиз ҳам самарали кечади. Аmmo молия соҳасида эҳтиёт бўлган маъқул. Қўшимча харажатлар қилишингизга тўғри келиши мумкин. Шунинг учун пулингизни тежаб-терганг, бўлар-бўлмасга сарфлайверманг. Ушбу ҳафта давомида билим олиш, дунёқарашингизни кенгайтириш учун самарали фойдаланинг.

ЭГИЗАКЛАР.

Ушбу ҳафтада жиддий натижаларга эришингиз қўйин, қўлаб тўсиқларга дуч келасиз. Шунинг учун ўзингизни ортиқча уринтирманг, бекор-гача чарчаганингиз қолади. Вақтингизни кўпроқ дам олишга, куч-қувватингизни тиклашга сарфланг. Ёлғиз қолиб, келгуси ишларингизни пухта режалаштириб олсангиз янаям яхши. Сиригингиз ҳаммага ҳам очаверманг. Харажат қилсангиз, шундай фактларни аниқлашқиски, бу келгусида тўғри қарорлар қабул қилишингизга ёрдам беради.

КИСКИЧБАКА.

Келгуси ишларингизни режалаштириб олишингиз учун қўлай пайт келди. Хаёлингизда янги-янги гоёлар тўғрилади, қўлаб маълумотларга эга бўласиз. Бу ҳафта мулоқотлар учун ҳам қўлайдир. Янги дўстлар, ҳамфикрлар орттирасиз. Ҳафта давомида узок вақт ёлғиз қолишдан, узлатга чекиншдан сақланг. Акс ҳолда хаёлингизга ёмон фикрлар келиши, кайфиятингиз бузилиши мумкин. Ўз қизиқишларингизга қараб бирор клубга, жамоат ташкилотига ёки тўғаракка аъзо бўлганингиз маъқул.

АРСЛОН.

Ўз мақсадингиз сари қатъият билан интилинг. Бу ҳозирги даврда нима сиз учун муҳимроқ эканлигини аниқлаб олишингизга ёрдам беради. Иш фаолиятингиз учун ҳам қўлай давр келди: лавозимингиз ошиши мумкин, зиммангизга масъулиятингиз ошганлиги бўлаверди. Дўстларингиз, яқинларингизнинг маслаҳатларига бу ҳафтада ҳадеб қўлоқ солаверманг. Айниқса, молиявий масалаларда. Чунки улар ҳам хато қилиши мумкин.

БОШОҚ.

Олдулар ушбу ҳафта тахсил олишингиз ва дунёқарашингизни кенгайтиришингиз учун қўлай келишидан дарак бермоқда. Натижада билимингиз сезиларли даражада ошади. Ўтказиб қолган тадқиқот ва тажрибаларингиз ҳам самарали кечади. Илмий фаолият билан шуғуллансангиз, ҳамкасбларингизнинг изланишларидан ҳам бохабар бўлинг. Олдингизга қўйган мақсадга эришини истасангиз, ортиқча кайсарлик қилманг.

ТАРОЗИ.

Ҳозир жиддий, масъулиятли қарорлар қабул қилишингиз учун қўлай вақт. Бу қарорлар келгусида ҳаётингизни тўбдан ўзгартириб юбориши мумкин. Шунинг учун бир тўхтама қелишдан олдин обдан ўйлаб кўринг. Ҳафта билим олиш учун уналлик қўлай эмас. Чунки таълим жараёнида ўқитувчингиз билан низолашиб қолишингиз эҳтимоли мавжуд. Қолаверса, бу даврда олган ҳамма билимларингизнинг ҳам фойдаси тегавермайди.

ЧАЁН.

Ҳафта давомида шахсий ва иш билан боғлиқ муносабатларингиз ривож топади. Фақат бунинг учун жиддий ёндашишингиз керак. Ишқий муносабатларингиз ҳам мустаҳкамланиши мумкин. Бунда умумий қизиқишларингиз, дўстларингиз, севгилининг билан вақтингизни бирга ўтказиш муҳим роль ўйнайди. Фақат таваккал қилишдан сақланг. Эҳтиросларингизни жиловлаб олинг. Бирор иш билан шуғулланаётганингизда ҳиссиётларингиз ҳаддан ошаётганини сезсангиз, яхшиси ишингизни тўхтадинг.

ЁИ.

Сайераларнинг жойлашувига қараганда, ҳозир ўз саломатлигингиз ҳақида қайғурганингиз маъқул. Агар соғлом турмуш тарзини бошламоқчи ёки парhez тутмоқчи бўлсангиз, шу ҳафта ниҳоятда қўлайдир. Иш фаолиятингиз ҳам самарали келиши қўлайлапти. Қатъиятчиликнинг, маҳоратингиз тўғрилик меҳнат умумдорлигингиз ошади. Ҳамкасбларингиз, ходимларингиз ва раҳбарларингиз билан муносабатларингиз яхшиланади. Аmmo шахсий муносабатларингизда баъзи мураккаблиқлар юзага келиши мумкин.

ТОҒ ЭЧКИСИ.

Қизгин ижодий фаолият билан шуғулланишингиз учун ҳар томонлама қўлай пайт келди. Ҳаётдан завқ-шавқ олсангиз, кайфиятингиз кўтароми бўлади. Бошқаб қўйган тажрибангизни давом эттириш асосида билимингизни оширасиз. Сафарлар чоғида янги танишлар орттирасиз, ҳатто севимли кишингизни ҳам учратшингиз мумкин. Аmmo ишингиз ҳадеганда бароридан келавермайди. Муайян соҳада тажрибангиз, билимингиз етишмаслиги ёки етарлики маълумотга эга эмаслигингиз панд бериб қолши эҳтимоли мавжуд.

КОВҒА.

Мазкур ҳафтада ўйингиз, оилангиз, яқин қариндошларингиз билан боғлиқ ҳар қандай масалаларни муваффақиятли ҳал эта олсангиз. Ҳозир кўчмас мулк билан боғлиқ битимларингиз ҳам фойдали бўлади. Аmmo кўтилмаган ҳолатлар ҳам юз бериши мумкин. Кўнглиқушқиллар учун ортиқча харажатлар қилманг, ҳамингизга қараб иш кўринг. Романтик муносабатларда ўта ҳиссиётга берилманг. Акс ҳолда алоқаларингизга пугур етиши мумкин.

БАЛИҚ.

Шу кунларда янгиликларга қизиқшингиз кучади. Бунинг натижасида кўп нарсани билиб олсангиз. Янги дўстлар, ҳаммаслақлар орттирасиз. Сафарларингиз қизиқarli, кўнглили ўтади. Қариндошларингиз, оила аъзоларингиз билан низолашиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Бу борада мурооса мадорга йўлини тўтинг. Турмуш ўртоғингиз бошқа оила аъзоларингиз билан келишмай қолса, уларни ҳам оғир-босиқлик билан муроосага келтиринг.